

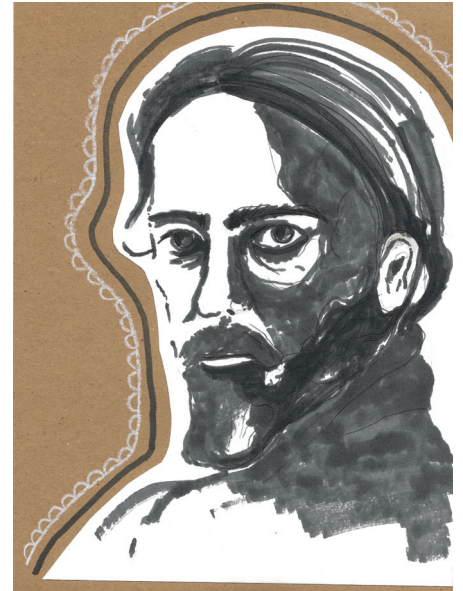
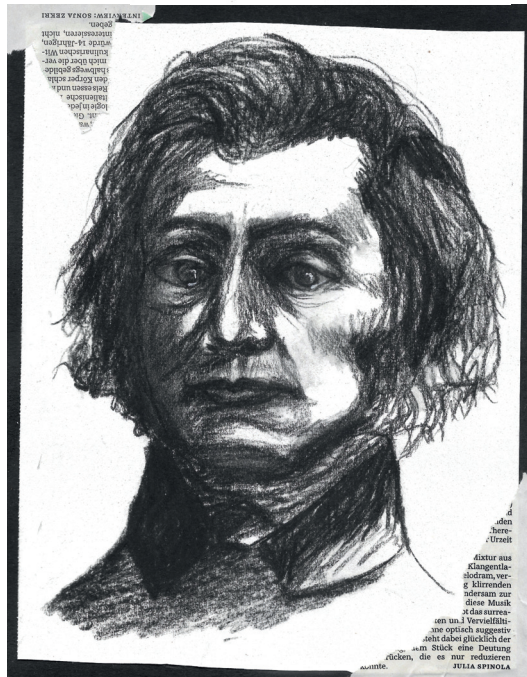
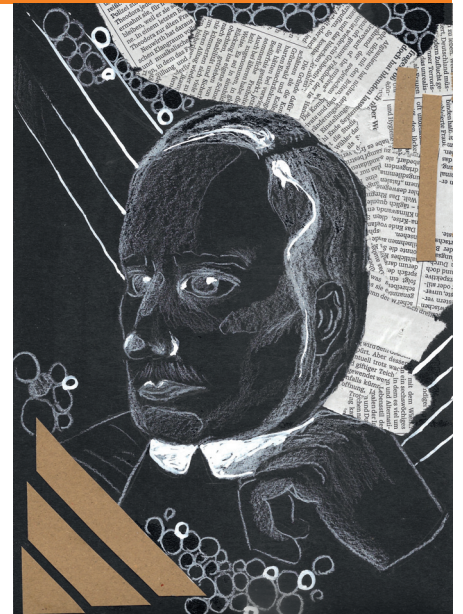

kwartalnik pedagogiczno-społeczny

DIALOG EDUKACYJNY

Autorka prac: Marta Koczy z II Liceum
Ogólnokształcącego z Oddziałami Dwujęzycznymi
im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Rybniku

**2022 ROK
ROMANTYZMU POLSKIEGO**

DIALOG EDUKACYJNY RODN i IP „WOM” w RYBNIKU

Kwartalnik pedagogiczno-społeczny

RODN i IP „WOM” w RYBNIKU

Dyrektor
mgr Sylwia Bloch
kz@wom.edu.pl

Wicedyrektor
mgr Jolanta Grzesiak
wp@wom.edu.pl

Pracownia doskonalenia i dydaktyki:

mgr Anna Ogrodnik
eko@wom.edu.pl
mgr Małgorzata Pyszny
m.pyszny@wom.edu.pl
mgr Wioleta Dudziak-Radecka
w.dudziak-radecka@wom.edu.pl
mgr Anna Krzyżanowska
a.krzyżanowska@wom.edu.pl
mgr Mirela Szymczak
m.szymczak@wom.edu.pl
dr Katarzyna Wróbel
k.wrobel@wom.edu.pl
mgr Ewa Majchrzak
e.majchrzak@wom.edu.pl
mgr Jerzy Maduzia
j.maduzia@wom.edu.pl
dr Maria Koloch
m.koloch@wom.edu.pl

Pracownia wspierania kadry kierowniczej i doradztwa metodycznego:

mgr Beata Szoltysek
b.szoltysek@wom.edu.pl
mgr Mariola Gajek-Czapla
pedagogika@wom.edu.pl
dr Urszula Warczok
u.warczok@wom.edu.pl
mgr Alojzy Zimończyk
geo@wom.edu.pl

Pracownia edukacji informatycznej i nauczania na odległość:

mgr Tomasz Stadnicki
it@wom.edu.pl
mgr Sabina Ficek
s.ficek@wom.edu.pl

RODN i IP „WOM” w RYBNIKU

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej „WOM” w Rybniku jest jedną z pięciu w województwie publicznych placówek doskonalenia nauczycieli.

PROMUJEMY INNOWACYJNOŚĆ...

Promujemy innowacyjność, nowoczesne metody nauczania, techniki i technologie, nowinki edukacyjne i autonomię pracy nauczyciela, pozostając w zgodzie z priorytetami Ministra Edukacji Narodowej, Śląskiego Kuratora Oświaty, standardami Rady Europy, pogłębiając nasze pasje i wytyczając nowe ścieżki.

POMAGAMY NAUCZYCIELOM...

Pomagamy nauczycielom, dyrektorom szkół, radom pedagogicznym i doradcom metodycznym we wprowadzaniu nowego wymiaru do polskiej edukacji oraz podniesieniu jakości i efektywności nauczania, oferując szkolenia na najwyższym poziomie merytorycznym, dydaktycznym i technicznym.

ZAPEWNIAMY ORGANIZACJĘ...

Zapewniamy organizację różnorodnych form współpracy oraz wymiany doświadczeń, w tym konferencji i seminariów.

ZASPOKAJAMY I ROZWIJAMY...

Zaspokajamy i rozwijamy potrzeby czytelnicze nauczycieli i innych pracowników pedagogicznych oraz oświatowych.

DIALOG EDUKACYJNY

Wydawca:
Regionalny Ośrodek Doskonalenia
Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej
„WOM” w Rybniku
tel.: 32 424 74 72

Redaguje zespół konsultantów

RODN i IP „WOM”
redaktor prowadzący:
Sylwia Bloch
korekta:
Beata Szoltysek

Adres redakcji:

RODN i IP „WOM” w RYBNIKU
44-200 Rybnik, ul. Parkowa 4A
tel.: 32 424 73 84
tel.: 32 424 74 72
e-mail: info@wom.edu.pl

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w nadesłanych tekstach. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Szanowni Czytelnicy!

Ostatni w tym roku kalendarzowym numer naszego kwartalnika to miejsce podsumowania działań, w które angażowaliśmy się cały rok. Należy do nich m.in. szereg czynności w kierunku pomocy dzieciom z Ukrainy, opisany

w artykule „Nie czekamy. Pomagamy!”

Rok 2022 został ogłoszony przez Sejmik Województwa Śląskiego Rokiem Rzemiosła. To skłoniło nas m.in. do zaakcentowania roli doradztwa zawodowego w szkole, zorganizowania konkursów („Wirtualne warsztaty rzemieślnicze”, „Rzemieślnicze ARTEfakty”), zaproszenia nauczycieli na symposium „Przywróćmy prestiż zawodom rzemieślniczym”, przygotowania i wydania gry planszowej „W kolejce po zawody”. Wszystkich zainteresowanych wykorzystaniem ww. gry na zajęciach z dziećmi przedszkolnymi, czy uczniami oraz otrzymaniem jej, serdecznie zapraszamy na cyklicznie organizowane szkolenia „Preorientacja i orientacja zawodowa – inspiracje dla edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej wraz z prezentacją gry”. Czekamy na Was!

Sylwia Bloch
dyrektor RODN i IP „WOM” w Rybniku

SPIS TREŚCI

NIE CZEKAMY. POMAGAMY!

Jak organizujemy pomoc dzieciom z Ukrainy w naszym Ośrodku? 4

JAK ZAINTERESOWAĆ UCZNIĄ HISTORIĄ W SZKOLE TECHNICZNEJ? 8

W KRĘGU ŚLĄSKIEGO rzemiosła, dawnych zawodów, literatury i tradycji 10

MICKIEWICZOWSKIE GAMIFIKACJE 13

„STEM CHALLENGE” 21

SZKOŁA MYŚLENIA POZYTYWNEGO 24

ROLA DORADZTWA ZAWODOWEGO

W SZKOLE. Dobre praktyki Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej „WOM” w Rybniku 30

MAZUREK DĄBROWSKIEGO

– historia naszego hymnu. Refleksje po konferencji zorganizowanej w ramach obchodów Roku Józefa Wybickiego 41

„PRZYWRÓĆMY PRESTIŻ ZAWODOM RZEMIEŚLNICZYM” – fotorelacja

z symposium z dnia 9 grudnia 2022 r. pod patronatem Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie 43

Jolanta Grzesiak

NIE CZEKAMY. POMAGAMY!

Jak organizujemy pomoc dzieciom z Ukrainy w naszym Ośrodku?

Nie wszystko od razu jest takie proste, ale zaraz po analizie sytuacji po wybuchu wojny w Ukrainie przystąpiliśmy do działania!!! I tak już 11 marca 2022 roku zorganizowaliśmy zbiórkę artykułów papierniczych i nowych zabawek dla dzieci z ukraińskich domów dziecka przebywających w uzdrowisku Ustron pod hasłem „Dzieci Dzieciom”.

DZIECI DZIECIOM

ZBIÓRKA ARTYKUŁÓW PAPIERNICZYCH I NOWYCH ZABAWEK DLA DZIECI Z UKRAIŃSKICH DOMÓW DZIECKA ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W UZDROWISKU USTRON.

DO 11.03.2022

ORGANIZATOR: RODN I IP "WOM" W RYBNIKU UL. PARKOWA 4A
 KOORDYNATOR: .....

WOM Rybnik

Zbiórka już od pierwszych dni przerosła nasze oczekiwania. Drzwi ośrodka nie zamykały się nawet na chwilę, a na zbiórkę przeznaczaliśmy tylko jedną z naszych sal szkoleniowych. Po kilku dniach okazało się, że i tu zaraz zabraknie miejsca. Odzew był NIESAMOWITY. Do ośrodka trafiły dary z placówek powiatu raciborskiego, w tym z:

- Przedszkola w Grzegorzowicach,
- Przedszkola w Gamowie,

- Przedszkola w Szonowicach,
- Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Brzeźnicy,
- Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Babicach.

Już w sobotę 12 marca dostarczyliśmy pierwsze paczki do Ustronia, ale nasza akcja nie miała końca i wciąż docierały do nas artykuły papiernicze i nowe zabawki, między innymi z:

- Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 w Rybniku,
- Przedszkola nr 13 w Rybniku,
- Zespołu Szkół Technicznych w Rybniku,
- Zespołu Szkół nr 3 w Rybniku,
- Przedszkola „Akademia Wyobraźni” w Markłowicach,
- Szkoły w Wilczej,
- Szkoły w Żernicy,
- Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Pszowie, placówek oświatowych w Jastrzębiu-Zdroju, w tym z:
- Publicznego Przedszkola nr 6 w Jastrzębiu-Zdroju,
- Publicznego Przedszkola nr 8 w Jastrzębiu-Zdroju,
- Publicznego Przedszkola nr 16 w Jastrzębiu-Zdroju,
- Publicznego Przedszkola nr 21 w Jastrzębiu-Zdroju,
- Szkoły Podstawowej nr 6 w Jastrzębiu-Zdroju,
- Szkoły Podstawowej nr 14 w Jastrzębiu-Zdroju,
- Szkoły Podstawowej nr 18 w Jastrzębiu-Zdroju,

- oraz miasta Żor, ze:
- Szkoły Podstawowej nr 15 w Żorach,
  - Zespołu Szkolno-Przedszkolny nr 11 w Żorach.

Do zbiórki włączyła się również grupa zaprzyjaźnionych nauczycieli ze Szwecji (koordynatorką zbiórki była Fredrika Ideblad). Olbrzymią maskotkę przekazał również Urząd Miasta w Rybniku.

Nasi Darczyńcy przynosili przeróżne zabawki: lalki, samochody, klocki, gry puzzle, układanki, farby, zeszyty, mazaki i wszystko to, co dziecko może sobie wymarzyć, a my byliśmy baaaardzo, bardzo szczęśliwi i układaliśmy to w stosy z przeznaczeniem już nie tylko dla dzieci z domów dziecka ale również dla ukraińskich uczniów i przedszkolaków uczęszczających do różnych placówek oświatowych.

A my? MY zbieraliśmy dalej. Każdy, kto chciał dać dzieciom uśmiech i pokolorować ich świat, mógł przynieść artykuły papiernicze i zabawki do naszego ośrodka.

Na niezwykle pomysł wpadł również Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 w Rybniku, organizując akcję w ramach projektu edukacyjno-pomocowego UNICEF „Wszystkie kolory świata”, w którym rodzice zakupili uszyte przez uczniów w ramach akcji szmaciane lalki, a następnie przekazali je nam wraz z ogromem materiałów papierniczych i zabawek a my z kolei dalej, dzieciom z Ukrainy.

Jedna z lalek, która już zawsze pozostanie z nami w RODNiIP „WOM” w Rybniku, to lalka przedstawiająca żołnierza walczącego o wolność Ukrainy. Ta symboliczna dla nas lalka zawsze będzie nam się kojarzyła z niesamowitym zrywem ludzkich serc i zrozumieniem sytuacji, dlatego DZIĘKUJEMY

WSZYSTKIM placówkom, tym wymienionym z nazwy i tym, które nie zostały wymienione, a w jakikolwiek sposób przyczyniły się do faktu, by na dziecięcej twarzy zagościł uśmiech. Dziękujemy za refleks ;) serce i ogromne zaangażowanie!

Ta akcja pozwoliła nam jasno ocenić sytuację i zwróciła nasze spojrzenie na potrzeby dzieci i ich rodziców przybywających z Ukrainy. Okazała się początkiem czegoś nowego i ważnego.

Już 14 marca 2022 r. przygotowaliśmy i opublikowaliśmy na naszej stronie „Pakiet powitalny” dla ukraińskich uczniów i rodziców, którzy przybyli do polskich szkół. To była mała książeczka, która po edytowaniu jej i dopasowaniu do realiów szkoły, mogła być wręczona na powitanie ukraińskim dzieciom, aby poczuły się otoczone opieką i pomocą w nowych realiach. Nasz „Pakiet powitalny” pozwolił im oswoić przestrzeń szkolną, zapoznać się z jej zasadami, a rodzicom dać garść przydatnych informacji.

Marzec nie tylko obfitował w działania na rzecz społeczności Ukrainy, ale był również okresem, w którym staraliśmy się pomóc nauczycielom, którzy znaleźli się w nowej, dotąd nieznannej na taką skalę sytuacji. We współpracy z Uniwersytetem Śląskim w Katowicach zorganizowaliśmy kurs metodyczny nauczania języka polskiego jako obcego dla nauczycieli. Kurs ten poprowadziły osoby, które tworzyły podręczniki do nauki języka polskiego jako obcego.

Również w marcu dzięki naszej współpracy z Szkołą Języka i Kultury Polskiej, która jest instytucją Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, działającą od 1991

Dzień dobry ☺

Witaj w Szkole Podstawowej nr... w Rybniku. To jest twoja nowa szkoła, w której będziesz się uczył. Mamy nadzieję, że spodoba ci się u nas i poznasz tu wielu ciekawych, miłych i otwartych nauczycieli i uczniów. Na początku możesz czuć się trochę osamotniony i zagubiony, ale nie martw się. Pomocemy ci zapoznać się z regulami obowiązującymi w naszej szkole. Możesz liczyć na nasze wsparcie i pomoc. Pytaj o wszystko, chętnie odpowiemy! Służymy pomocą, bo chcemy, żebyś dobrze się wśród nas czuł.

Dyrekcja, nauczyciele i uczniowie

Добрий день

Ласково просимо до загальноосвітньої школи №... м. Рибнік. Це ваша нова школа, в якій ви будете вчитися. Сподіваємося, що вам з ними сподобається, і ви зустринете багато цікавих, приємних і відкритих вчителів та учнів. Сподіюємо, ви можете відчувати себе трохи самотніми і розгубленими, але не хвилюйтеся. Ми допоможемо вам ознайомитися з правилами нашої школи. Ви можете розраховувати на нашу платформи та допомогу. Запитуйте про все, будемо раді відповіді! Ми тут, щоб допомогти, тому що хочемо, щоб вам було добре серед нас.

Дирекція, вчителі та учні

Cześć Dzień Dobry Dn witwienia	Привіт Добрий день До побачення
Mam na imię.....	Мене звати
Dziękuję Proszę Przepraszam	Дякую Будь ласка Вибачте
Usiądź Chodź ze mną	Сідайте Ходімо зі мною
To jest twoja ławka	Це твоя парта
Uśmiechnij się, proszę ☺	Будь ласка, посмінься ☺

Zapraszamy do naszej szkoły!

Запрошуємо до нашої школи!

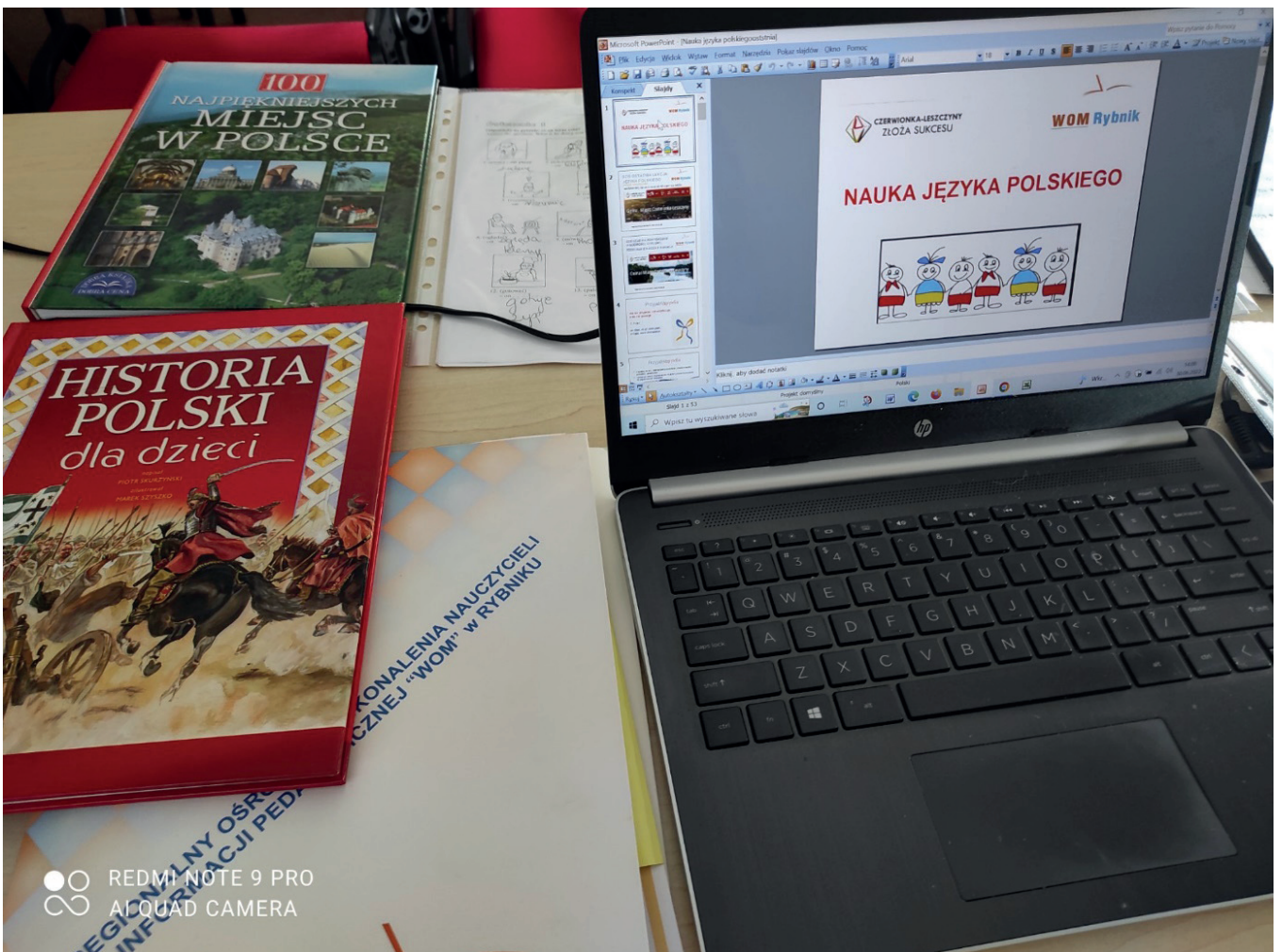
Przygotował zespół Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej „WOM” w Rybniku w składzie:
mgr Sylwia Bloch - Dyrektor RODO i IP „WOM” w Rybniku
mgr Jolanta Grzesiek - Wicedyrektor
mgr Beata Szoltysek - Nauczyciel-konsultant
Tłumaczenie: mgr Halyna Seniuha

roku, otrzymaliśmy zestaw książek do nauczania języka polskiego jako obcego dla cudzoziemców. Podręczniki i inne materiały pomocnicze do nauki naszego języka są dalej dostępne w czytelni Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Rybniku.

Dla wszystkich nauczycieli poszukujących wsparcia w doskonaleniu kompetencji w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego, przygotowaliśmy materiał z przydatnymi informacjami,

rozwiązaniami i inspiracjami, które umieściliśmy na naszej stronie.

Шахи для дітей 1 Szachy dla dzieci 1

Krzysztof Mrozek

Tłumaczenie: mgr Halyna Seniuha

Rybnicki „WOM” od dawna promuje edukację przez szachy. Nie mogło więc zabraknąć propozycji w tym zakresie dla ukraińskich uczniów w naszych szkołach. We współpracy z Panem Krzysztofem Mrozkiem powstała pomoc edukacyjna przybliżająca królewską grę – tym razem po ukraińsku.

W kwietniu pod hasłem „Sztuka języka – język sztuki w muzeum!” odbyły się autorskie warsztaty z edukacji przez sztukę i edukacji regionalnej przygotowane przez naszą placówkę we współpracy z Muzeum Śląskim. Był to niezwykle spacer przez historię Śląska dla uczniów ukraińskich jak i polskich z V Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałami Integracyjnymi w Rybniku.

5 maja współorganizowaliśmy DZIEŃ INTEGRACJI POLSKO-UKRAIŃSKIEJ na terenie gminy Czerwionka-Leszczyny, organizując atrakcyjne działania i zabawy dla społeczności polskiej i ukraińskiej, w tym zabawy z ozobotami, naukę kodowania dla najmłodszych oraz lekcje języka polskiego.

To tylko mały obraz naszych poczynań dla nauczycieli naszych szkół i społeczności ukraińskiej, który mamy nadzieję dał im namiastkę normalności i pozwolił oderwać myśli od trudnych doświadczeń wojny.

Jolanta Grzesiak

– nauczyciel-konsultant,
wicedyrektor RODN i IP „WOM” w Rybniku

Justyna Dźwigacz-Kloch

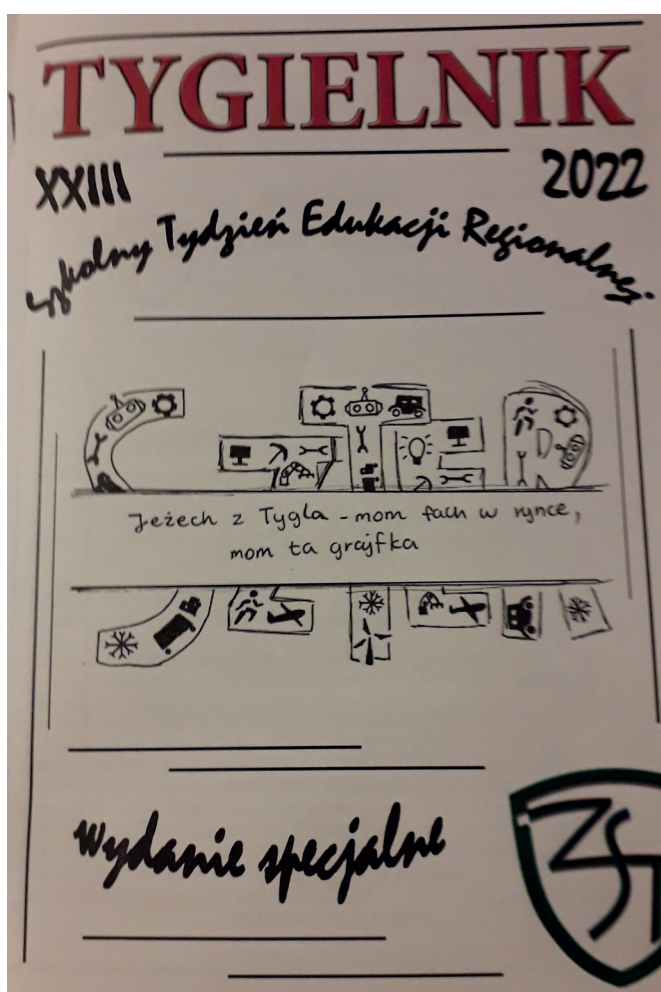
JAK ZAINTERESOWAĆ UCZNIĄ HISTORIĄ W SZKOLE TECHNICZNEJ?

Zainteresowania historyczne często rodzą się przypadkiem – ciekawy temat na lekcji w szkole, wycieczka (zorganizowana w ramach edukacji szkolnej), inicjatywy rozbudzające ciekawość i początki osobistego zgłębiania wiedzy. W szkole takich możliwości może pojawiać się wiele, często w związku z różnymi działaniami inicjowanymi przez nauczycieli.

W Zespole Szkół Technicznych w Rybniku przy ul. T. Kościuszki, szkole z blisko 75-letnią tradycją, od wielu lat jest cyklicznie, raz w roku, organizowany *Szkolny*

Tydzień Edukacji Regionalnej, w skrócie znany jako SZTER. W jego organizację jest zaangażowane liczne grono nauczycieli oraz uczniów szkoły. W 2022 roku, na przełomie listopada i grudnia, odbyła się XXIII edycja SZTER-u, która obfitowała w liczne konkursy, wykłady oraz imprezy towarzyszące. Tydzień odbywał się pod hasłem „Jezech z Tygla – mom fach w rynce, mom ta grafka”, zatem zdobycie umiejętności zawodowych w aspekcie historycznym, kulturowym i regionalnym było jednym z głównych składników tej edycji.

W celu rozbudzenia zainteresowań historycznych został zorganizowany konkurs wiedzy o „Solidarności”, jako zjawiska historycznego w budowie niepodległej Rzeczypospolitej, wycieczki po historycznym centrum Rybnika, celem poznania architektury oraz historii miasta. Miały miejsca wyjścia na lekcje muzealne do rybnickiego Muzeum im. o. Emila Drobrego. Zaproszono również gości na okolicznościowe wykłady – dr. Bogdan Kłocha z rybnickiego muzeum,

który przedstawił wykład poświęcony dziejom rybnickich zawodów na szerokim tle kulturowym oraz Ryszarda Mozgola, Naczelnika Biura Edukacji Oddziału IPN w Katowicach, który przedstawił wykład „Międzynarodowe aspekty kwestii górnośląskiej w latach 1918–1922”. W trakcie trwania SZTER-u była również udostępniona wystawa o tematyce górniczej wypożyczona z rybnickiego muzeum. Tegoroczna edycja SZTER-u odbiła się mocnym echem wśród uczniów placówki, wzbudzając liczne zainteresowanie tematami kulturowego i historycznego dziedzictwa regionu, jak np. międzywojenną architekturą miasta Rybnika. Pomysłów oraz inicjatyw nie brakowało, co pozwala mieć nadzieję, że kolejne edycje SZTER-u będą tak ciekawe i inspirujące dla społeczności szkolnej.

mgr Justyna Dźwigacz-Kloch

– nauczyciel historii i wiedzy o społeczeństwie
Zespołu Szkół Technicznych w Rybniku

Małgorzata Pyszny

W KRĘGU ŚLĄSKIEGO rzemiosła, dawnych zawodów, literatury i tradycji

Sejmik Województwa Śląskiego ogłosił Rok 2022 w Województwie Śląskim Rokiem Rzemiosła. Ustanowienie roku przyczyniło się do popularyzacji tradycyjnego rzemiosła, stanowiło inspirację do podjęcia szeregu wydarzeń: projektów, konkursów, warsztatów, konferencji. W trakcie minionego roku przypomniane zostały zawody rzadkie, które powoli zanikają oraz nowe, związane z nowoczesnymi technologiami. Rok Rzemiosła pozwolił na określenie znaczącej roli polskich rzemieślników oraz organizacji cechowych w dążeniu do niepodległości Polski i rozwoju naszego kraju.

Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej WOM w Rybniku w ramach Roku Rzemiosła podjął wiele autorskich działań. Między innymi konsultanci zaproponowali nauczycielom udział w warsztatach metodycznych: *W kręgu śląskiego rzemiosła, dawnych, zawodów, języka i tradycji*. Dwie edycje warsztatów zostały przeprowadzone we współpracy z Muzeum im. Emila Drobrego w Rybniku, Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką im. Józefa Lompy w Katowicach oraz Narodowym Instytutem Dziedzictwa. Serdecznie zachęcamy do zwiedzenia wystawy w rybnickim muzeum: *Cechy rzemieślnicze w miastach Górnego Śląska do 1939 r.* Ekspozycja wprowadza w tematykę śląskiego rzemiosła, przedstawia historię, ciekawostki, zawiera wiele interesujących artefaktów. *Narracja źródłowa, dokumenty, zdjęcia, zabytki obrazujące poziom techniki oraz kulturę materialną i duchową górnośląskich rzemieślników próbują wprowadzić zwiedzającego w klimat życia rzemieślników od czasów średniowiecza po rok 1939.*

Motywy związane z rzemiosłem pojawiają się w wielu tekstach literackich, poczynając od Biblii, Mitologii, baśni, legend, podań. Bogate obrazy rzemieślników prezentuje również literatura staropolska, pozytywistyczna i współczesna. Sporo dawnych zawodów rzemieślniczych (np. bednarzy, blacharzy, druciarzy,

fornali, płatnerzy, rusznikarzy, snycerzy) przedstawiają autorzy powieści historycznych, np. Kornelia Dobkiewiczowa, Antonina Domańska, Zofia Kossak, Walery Przyborowski. Odwołania do pracy rzemieślników znaleźć można w też polskiej poezji, utworach: Juliana Tuwima, Juliusza Słowackiego, Cypriana Kamila Norwida, Leopolda Staffa, Jerzego Szaniawskiego, Tadeusza Różewicza, Wisławy Szymborskiej. Ustanowienie Roku Rzemiosła zainspirowało nauczycieli-konsultantów RODN i IP WOM w Rybniku do zorganizowania i przeprowadzenia konkursu dla uczniów szkół podstawowych – **Rzemieślnicze ARTefakty**. Organizatorzy pragnęli zachęcić uczniów i nauczycieli do zapoznania się z kulturą, historią i tradycjami regionu, przybliżyć uczniom specyfikę konkretnych zawodów, rozwijać kreatywność i stworzyć możliwości promocji talentów uczniów oraz wymiany doświadczeń wśród nauczycieli.

Na konkurs napłynęło 88 interesujących prac z różnych typów placówek edukacyjnych. Zadaniem ucznia, uczestniczącego w konkursie, było znalezienie przedmiotu zawiązanego z zawodem rzemieślniczym i opisanie go w karcie inwentarza zabytku ruchomego oraz przedstawienie go w formie plastycznej. Taka forma konkursu pozwoliła na połączenie pasji międzyprzedmiotowych i zaprezentowanie różnych talentów uczniów.

Nagrody przyznano w trzech kategoriach:

KATEGORIA SZKOŁY PODSTAWOWE KLASY 6–8:

Miejsce 1:

1. Kamil Glenc, kl. 8 ZSP Gorzyce,
2. Jakub Furgoł, kl. 6 SP 3 Czerwionka-Leszczyny,
3. Judyta Zając, kl. 8 SP5 Czerwionka-Leszczyny,

Miejsce 2:

1. Jakub Janicki, kl. 7 Zespół Szkolno-Przedszkolny Stanica,
2. Wiktor Michta, kl. 8 Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 w Żorach,

Konkurs Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli
i Informacji Pedagogicznej "WOM" w Rybniku

Rzemieśnicze ARTEfakty
KATEGORIA: KLASY VI-VII SP - 40 prac

1 miejsce
Judyta Zając
SP 5 Czerwionka Leszczyzny

1 miejsce Jakub Furgoń
SP 3 Czerwionka Leszczyzny

2 miejsce Dominika Dąbrowska
ZSP 8 Żory

3 miejsce Amelia Grabiec
ZSP 8 Żory

1 miejsce
Kamil Glenc
ZSP Gorzyce

2 miejsce Jakub Janicki
ZSP Stanica

2 miejsce Wiktor Michta
ZSP 5 Żory

3 miejsce Zuzanna Raczyńska
ZSP 8 Żory

3 miejsce Tatiana Drapisz
ZSP 8 Żory

Autorzy konkursu: Sabina Ficek Małgorzata Pyszny

3. Dominika Dąbrowska, kl. 6 Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8 w Żorach,

Miejsce 3:

1. Tatiana Drapisz, kl. 7 Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8 w Żorach,
2. Zuzanna Raczyńska, kl. 7 Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8 w Żorach,
3. Amelia Grabiec, kl. 8 Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8 w Żorach,

KATEGORIA SZKOŁY PODSTAWOWE KLASY 1–5:

Miejsce 1:

1. Alicja Binko, kl. 1 ZSP Wilcza,
2. Jan Szafron, kl. 3 SP 5 Czerwionka-Leszczyzny,
3. Krzysztof Ziomka, kl. 3 ZSP Pstrążna,

Miejsce 2:

1. Julia Biernoti, kl. 3 Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 w Żorach,
2. Milena Kaszek, kl. 5 ZSP Wilcza,

Konkurs Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli
i Informacji Pedagogicznej "WOM" w Rybniku

Rzemieśnicze ARTEfakty
KATEGORIA: KLASY I-V SP - 38 prac

1 miejsce
Alicja Binko ZSP
Wilcza

1 miejsce Krzysztof Ziomka
ZSP Pstrążna

2 miejsce Marta Dolnik
ZSP Wilcza

3 miejsce
Franciszek Pytlak
ZSP 4 Rybnik

3 miejsce
Estera Mika
ZSP 5 Żory

1 miejsce
Jan Szafron SP5
Czerwionka Leszczyzny

2 miejsce Julia Biernoti
ZSP Żory

2 miejsce Milena Kaszek
ZSP Wilcza

3 miejsce
Olga Przybyłek
ZSP Wilcza

Autorzy konkursu: Sabina Ficek Małgorzata Pyszny

3. Marta Dolnik, kl. 5 ZSP Wilcza,
Miejsce 3:

1. Estera Mika, kl. 4 Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5 w Żorach,
2. Franciszek Pytlik, kl. 4 ZSP 4 Rybnik,
3. Olga Przybyłek, kl. 3 ZSP Wilcza,

**KATEGORIA ZSS,
KLASY PRZYSPOSOBIENIA DO PRACY**

Miejsce 1:

1. Marta Brzezina
2. Robert Skrzypczak

Miejsce 2:

1. Kinga Pope
2. Adrian Dawid

Miejsce 3:

1. Andrzej Keler
2. Marcin Błaszczak

Konkurs Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli
i Informacji Pedagogicznej "WOM" w Rybniku

Rzemieśnicze ARTEfakty

KATEGORIA: KLASY przysposobienia do pracy

1 miejsce

Marta Brzezina
ZSS Żory   Robert Skrzypczak
ZSS Żory

2 miejsce

Adrian Dawid
ZSS Żory   Kinga Pope
ZSS Żory

3 miejsce

Andrzej Keler ZSS Żory   Marcin Błaszczak
ZSS Żory

Autorzy konkursu: Sabina Ficek Małgorzata Pyszny

Nagrody, dyplomy i podziękowania dla nauczycieli i laureatów konkursu **Rzemieśnicze ARTEfakty** zostały wręczone podczas sympozjum „Przywróćmy prestiż zawodom rzemieślniczym”, które odbyło się pod patronatem **Ośrodka Rozwoju Edukacji** 9 grudnia 2022 r. Podczas spotkania dobre praktyki RODN i IP WOM w Rybniku w zakresie doradztwa zawodowego przedstawiła **pani dyrektor Sylwia Bloch**, natomiast działania Rybnickiej Platformy Poradnictwa Zawodowego omówiła **pani Sabina Ficek** – nauczyciel-konsultant RODN i IP „WOM” w Rybniku. W ramach konferencji można było podziwiać wystawę prac nagrodzonych uczniów oraz plastyczną galerię zawodów rzemieślniczych stworzoną przez panią Kazimierę Drewniak.

Pracownicy RODN i IP WOM w Rybniku w ostatnich miesiącach stworzyli grę edukacyjną „**W kolejce**

po zawody”, zachęcamy uczniów i nauczycieli do zapoznania się z tym ciekawym źródłem zabawy i edukacji.

Dziedzictwo kulturowe i regionalne pomaga zrozumieć świat, w którym żyjemy, kształtuje nas i nasze otoczenie, uczy, bawi, zachwyca, zastanawia, czasem stanowi przestrożę. Jesteśmy odpowiedzialni, za to, by je chronić i przekazać następnym pokoleniom! Polecamy nauczycielom oraz uczniom szereg publikacji wydanych przez NID z cyklu Kroniki Zabytkomaniaka, dostępne bezpłatnie online: <https://edu.nid.pl/materialy-edukacyjne/tom-iv-kronika-zabytkomaniaka>.

Małgorzata Pyszny

– nauczyciel-konsultant RODN i IP „WOM” w Rybniku

Marta Paszek

MICKIEWICZOWSKIE GAMIFIKACJE

W 2022 roku przypada 200 rocznica wydania Mickiewiczowskich „Ballad i romansów”, w związku z tym ten rok został ustanowiony przez Sejm RP Rokiem Romantyzmu Polskiego. To doskonała okazja, by przyjrzeć się twórczości wybitnego wieszca, ale także, by zapytać uczniów, czy lubią czytać jego teksty?

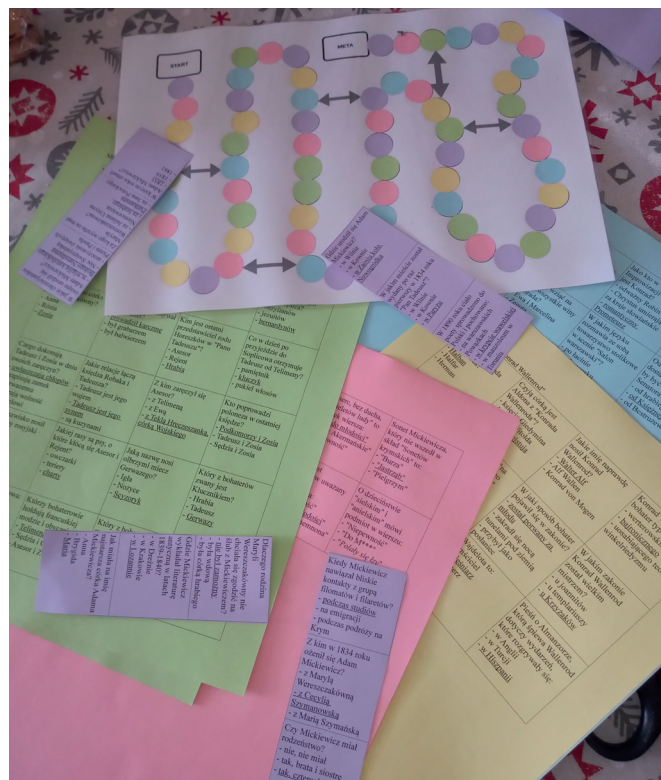
Lista lektur dla szkoły podstawowej (klasy VII i VIII) pokazuje, że wiele utworów Adama Mickiewicza omawianych jest właśnie na tym etapie edukacyjnym (krótkie teksty, takie jak „Świtezianka”, „Reduta Ordoña”, „Śmierć Pułkownika”, wybrane sonety, ale także dzieła obszerniejsze – „Dziady” cz. II i „Pan Tadeusz”). Ich znajomość jest wymagana w szkole ponadpodstawowej, a co za tym idzie - podczas przygotowania do matury. Czy uczniowie pamiętają treść i problematykę utworów omawianych w szkole podstawowej? W zdecydowanej większości wykazują pewne braki. Sposobem na przypomnienie sobie lektur może być gra planszowa do wykorzystania na lekcji języka polskiego podczas zajęć indywidualnych lub po prostu udostępniona uczniom w szkolnej bibliotece.

W naszej bibliotece szkolnej powstała taka planszówka ze względu na zapotrzebowanie zgłoszone przez polonistów.

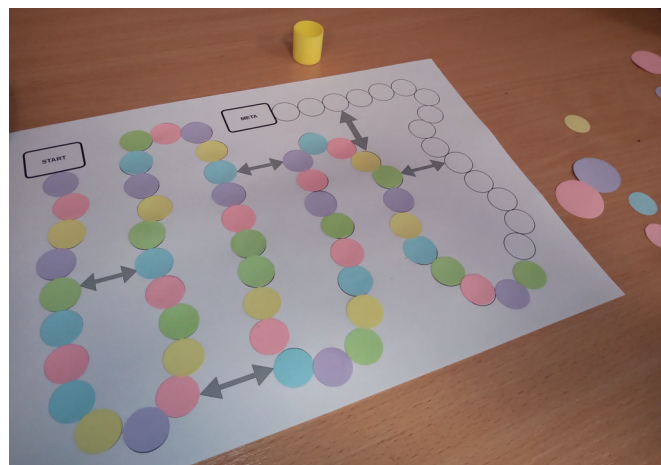
Wykonanie gry

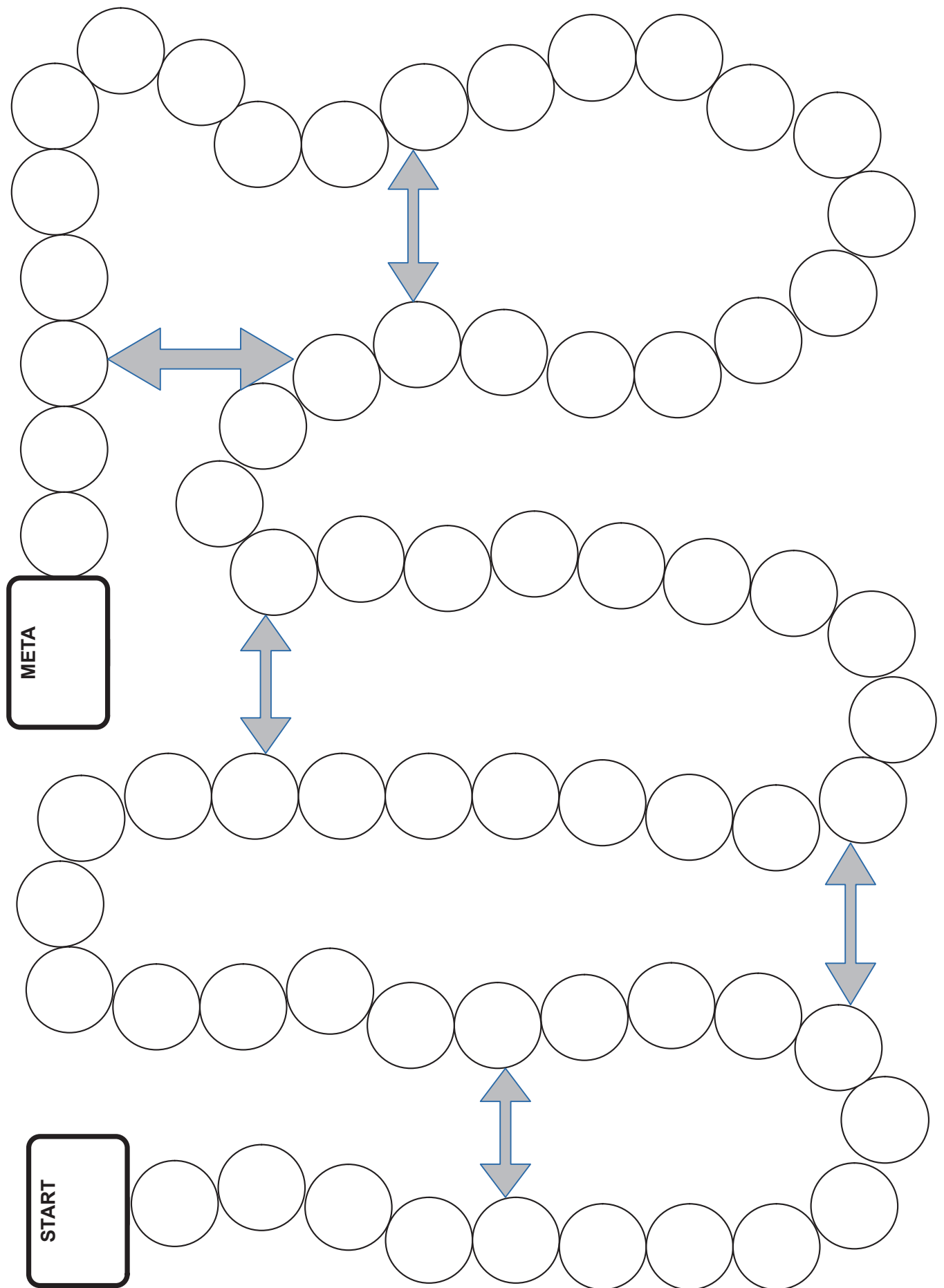
Gra składa się z dwóch elementów: pytań podzielonych na kategorie (biografia Mickiewicza i jego poszczególne utwory) oraz planszy. Mechanika gry została oparta na bardzo prostych zasadach „Węży i drabin”, czyli możliwości skracania sobie drogi do mety lub też wydłużania jej. Plansza powstała w rozmiarze A4 w programie OpenOffice. Dzięki formatowi jest wygodna w przenoszeniu (można schować do teczki) i łatwa do zalaminowania (folie A4 są najpopularniejsze). Nasza planszówka została

wydrukowana, a następnie przyklejono na niej kolorowe kółka, które mają symbolizować pola.

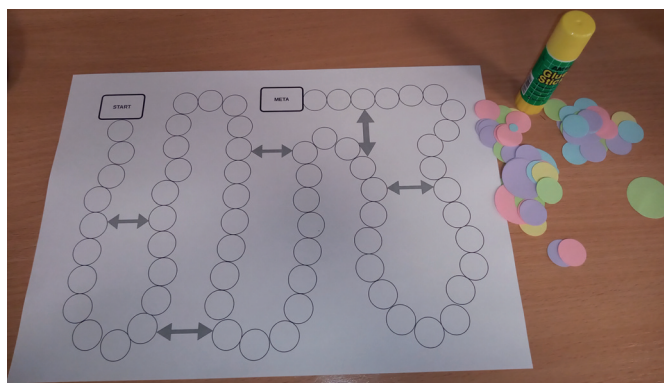

Kolorowe kółka (wycięte dzięki maszynie Big Shot i wykrojnikowi w kształcie kółeczka) zostały przygotowane z kartek o tych samych kolorach, na których wydrukowano pytania, a potem losowo umieszczono na planszy. Potrzebna będzie jeszcze kostka do gry oraz pionek (lub pionki).

Zasady gry

Zasady dla graczy są bardzo proste:

1. Gracz (lub gracze) staje na polu z napisem „Start” i zaczyna rzucać kostką. Przesuwa się o tyle pól, ile wskaże kostka pod warunkiem, że odpowie na losowe pytanie, odpowiadające kolorowi pola, na którym się zatrzymał. Jeżeli nie odpowie na pytanie – musi wrócić na poprzednie miejsce. Pytania powinny zostać pogrupowane na kategorie, czyli wg kolorów.
2. Gdy pionek zatrzyma się na polu oznaczonym strzałką, gracz może „skrócić” sobie drogę do

metry lub ją „wydłużyć”. Jeżeli uczeń lub uczennica odpowie poprawnie na pytanie, wydrukowane w tym samym kolorze co kolor pola, na którym zatrzymał się pionek, pionek gracza zostaje przeniesiony na pole wskazane przez strzałkę. Jeżeli gracz poda błędną odpowiedź na pytanie lub nie udzieli odpowiedzi, jego pionek cofa się do pola wskazanego przez strzałkę.

3. Jeżeli natomiast gracz powinien się cofnąć, wystarczy, by poprawnie odpowiedział na pytanie, a będzie mógł pozostawić pionek na miejscu. Wygrywa ten gracz, który pierwszy dotrze do mety. Jeżeli w grze bierze udział tylko jeden gracz, to można ustalić dla niego limit, np. 20 ruchów, w czasie których powinien dotrzeć do mety.

Gry planszowe na motywach lektur są ciekawą alternatywą dla tradycyjnego nauczania. Ich zalety są nieocenione: integrują grupę, stanowią pomoc edukacyjną i terapeutyczną, uczą strategii, logicznego myślenia, spostrzegawczości oraz analizowania problemów. Powyższa gra może także zachęcić uczniów do zainteresowania się twórczością Adama Mickiewicza.

Mickiewicz biografia

W jakie chrześcijańskie święto urodził się Adam Mickiewicz? • <u>Wigilię katolickiego Bożego Narodzenia.</u> • Noc Świętojańską. • Uroczystość świętych Piotra i Pawła.	Gdzie urodził się Adam Mickiewicz? • W Wilnie. • W Kownie. • <u>W Zaosiu koło Nowogródka.</u>	Kiedy Mickiewicz nawiązał bliskie kontakty z grupą filomatów i filaretów? • <u>Podczas studiów.</u> • Na emigracji. • Podczas podróży na Krym.	Dlaczego rodzina Maryli Wereszczakówny nie chciała się zgodzić na ślub z Mickiewiczem? • <u>Nie był zamożny.</u> • Była wdową. • Była córką hrabiego.
Za kogo wyszła za mąż Maryla Wereszczakówna? • Za Juliana Ursyna Niemcewicza. • <u>Za hrabiego Puttkamera.</u> • Za Jana Potockiego.	W jakim mieście został wydany po raz pierwszy w 1834 roku „Pan Tadeusz”? • W Wilnie. • W Kownie. • <u>W Paryżu.</u>	Z kim w 1834 roku ożenił się Adam Mickiewicz? • Z Marylą Wereszczakówną. • <u>Z Cecylią Szymanowską.</u> • Z Marią Szymańską.	Gdzie Mickiewicz wykładał literaturę antyczną w latach 1839–1840? • W Dreźnie. • W Krakowie. • <u>W Lozannie.</u>
W którym roku zmarł Adam Mickiewicz? • <u>1855.</u> • 1859. • 1861.	W 1890 roku ciało poety sprowadzono do Polski i pochowano: • Na warszawskich Powązkach. • <u>W krypcie wawelskiej.</u> • W mauzoleum w Toruniu.	Czy Mickiewicz miał rodzeństwo? • Nie, nie miał. • Tak, brata i siostrę. • <u>Tak, czterech braci.</u>	Jak miała na imię najstarsza córka Adama Mickiewicza? • Anna. • Brygida. • <u>Maria.</u>

Mickiewicz „Świtezianka”, „Romantyczność” i „Lilije”

<p>Kto <u>nie</u> stoi na straży sprawiedliwości w balladach Mickiewicza?</p> <ul style="list-style-type: none"> Natura. Fantastyka. <u>Szlachta</u>. 	<p>Jak nazywa się zmarły narzeczony Karusi z ballady „Romantyczność”?</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Jasiek</u>. Józiek. Antek. 	<p>Którą z ballad rozpoczyna cytat z tekstu Williama Szekspira?</p> <ul style="list-style-type: none"> „Świtezianka”. „<u>Romantyczność</u>”. „Lilije”. 	<p>Kto w balladzie „Romantyczność” trzyma „szkiełko i oko”, czyli atrybuty oświeceniowe?</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Starzec</u>. Guślarz. Sędzia.
<p>Kim jest młodzieniec z ballady „Świtezianka” Adama Mickiewicza?</p> <ul style="list-style-type: none"> Leśniczy. <u>Młody strzelec</u>. Kupiec z miasteczka. 	<p>Kto uwodzi bohatera ballady „Świtezianka”?</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Nimfa</u>. Córka grabarza. Balladyna. 	<p>Ballady „Świtezianka” i „Świtez” wzięły swoje nazwy od:</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Jeziora Świtez</u>. Rzeki Świtez. Wzgórza Świtez. 	<p>Kiedy żona z ballady „Lilije” dopuściła się zdrady wobec męża?</p> <ul style="list-style-type: none"> Gdy mąż chorował. Gdy mąż był na polowaniu. <u>Gdy mąż był na wyprawie wojennej</u>.
<p>Komu pani z ballady „Lilije” zwierzyła się ze swego grzechu?</p> <ul style="list-style-type: none"> Matce męża. <u>Pustelnikowi</u>. Najstarszej córce. 	<p>Ilu braci zabitego męża konkuruje o rękę kobiety w balladzie „Lilije”?</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Dwóch</u>. Trzech. Czterech. 	<p>Kto w balladzie „Lilije” wypowiada słowa: „Mój wianek i ty moja”:</p> <ul style="list-style-type: none"> Jeden z braci zabitego męża. <u>Upiór męża</u>. Pustelnik. 	<p>Gdzie żona z ballady „Lilije” na dokonać wyboru wianka?</p> <ul style="list-style-type: none"> W karczmie. Na rozstajach dróg. <u>W cerkwi</u>.

Mickiewicz „Pan Tadeusz”

<p>W jakich latach toczy się akcja „Pana Tadeusza”?</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>1811 i 1812</u>. 1812 i 1813. 1818 i 1819. 	<p>Jakim herbem znakował się ród stolnika Horeszki?</p> <ul style="list-style-type: none"> Herb Wczele. Herb Nałęcz. <u>Herb Półkozic</u>. 	<p>Przedstawicielem szlachty zaściankowej w „Panu Tadeuszu” jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sędzia Soplica. Gerwazy. <u>Maciej Dobrzyński</u>. 	<p>W jaki sposób konkurentowi odmawiano ręki panny?</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Podając czarną polewkę</u>. Robiąc zajazd na jego włości. Piszząc list na zielono.
<p>Kto grał na rogu podczas polowania?</p> <ul style="list-style-type: none"> Protazy. <u>Wojski</u>. Gerwazy. 	<p>Jaką melodię wygrywa zegar kurantowy w Soplicowie?</p> <ul style="list-style-type: none"> „Rotę”. „Mazurka Dąbrowskiego”. „Marsz turecki”. 	<p>W której księdze „Pana Tadeusza” zamieszono inwokację?</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>W pierwszej</u>. W drugiej. W trzeciej. 	<p>Do jakiego zgromadzenia zakonnego wstąpił Jacek Soplica?</p> <ul style="list-style-type: none"> Bazylianów. Jezuitów. <u>Bernardynów</u>.
<p>Jakie imię nosi córka Ewy Horeszkówny?</p> <ul style="list-style-type: none"> Anna. Różia. <u>Zosia</u>. 	<p>Jaki zawód wykonywał Żyd Jankiel?</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Prowadził karczmę</u>. Był grabarzem. Był balwierzem. 	<p>Kim jest ostatni przedstawiciel rodu Horeszków w „Panu Tadeuszu”?</p> <ul style="list-style-type: none"> Asesor. Rejent. <u>Hrabia</u>. 	<p>Co w dzień po przyjeździe do Soplicowa otrzymuje Tadeusz od Telimeny?</p> <ul style="list-style-type: none"> Pamiętnik. <u>Kluczyk</u>. Pukiel włosów.

<p>Czego dokonują Tadeusz i Zosia w dniu swoich zaręczyn?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Uwłaszczają chłopów.</u> • Zapisują zamek Gerwazemu. • Darują wolność Jankielowi. 	<p>Jakie relacje łączą księdza Robaka i Tadeusza?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tadeusz jest jego wujem. • <u>Tadeusz jest jego synem.</u> • Są kuzynami. 	<p>Z kim zaręczył się Asesor?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Z Telimeną. • Z Ewą. • <u>Z Teklą Hreczeszanką, córką Wojskiego.</u> 	<p>Kto poprowadzi poloneza w ostatniej księdze?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Podkomorzy i Zosia.</u> • Tadeusz i Zosia. • Sędzia i Zosia.
<p>Jakie nazwisko nosił przepukny rosyjski major?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kłut. • <u>Płut.</u> • Płutow. 	<p>Jakiej rasy są psy, o które kłóćą się Asesor i Rejent?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Owczarki. • Teriery. • <u>Charty.</u> 	<p>Jaką nazwę nosi olbrzymi miecz Gerwazego?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Igła. • Nożyce. • <u>Scyzoryk.</u> 	<p>Który z bohaterów zwany jest Klucznikiem?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hrabia. • Tadeusz. • <u>Gerwazy.</u>
<p>Kto wypowiada słowa: „Tym ładem domy i narody słyną, z jego upadkiem domy i narody giną”?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ksiądz Robak. • Sędzia. • <u>Hrabia.</u> 	<p>Którzy bohaterowie hołdują francuskiej modzie i obyczajom?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Telimena i Hrabia.</u> • Sędzia i Gerwazy. • Asesor i Zosia. 	<p>Który z bohaterów często szkicuje i maluje pejzaże?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tadeusz. • <u>Hrabia.</u> • Maciej Dobrzyński. 	<p>Jak inaczej nazywany jest Maciej Dobrzyński?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Maćko nad Maćkami.</u> • Okrasa. • Lelito.
<p>Ile sylab znajduje się w każdym wersie „Pana Tadeusza” za wyjątkiem „Epilogu”?</p> <ul style="list-style-type: none"> • 12. • <u>13.</u> • 14. 	<p>Kto wystrzelił kulę, od której zginął Stolnik Horeszko?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gerwazy. • <u>Jacek Soplica.</u> • Tadeusz. 	<p>Do których wojsk dołączył Tadeusz Soplica?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rosyjskich. • Szwedzkich. • <u>Napoleońskich.</u> 	<p>Kto zabija niedźwiedzia atakującego Tadeusza i Hrabiego?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sędzia. • Podkomorzy. • <u>Jacek Soplica.</u>
<p>Słowo „synowiec” oznacza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Syna. • <u>Syna brata.</u> • Pasierba. 	<p>Kto nakłonił Hrabiego do zorganizowania zajazdu?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitan Ryków. • Jankiel. • <u>Gerwazy.</u> 	<p>Na jakim instrumencie na zaręczynach Zosi i Tadeusza gra Żyd?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na klawesynie. • <u>Na cymbałach.</u> • Na organach. 	<p>Kto jest właścicielem tabakiery z podobizną Stanisława Augusta Poniatowskiego?</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Podkomorzy.</u> • Wojski. • Protazy.

Mickiewicz „Sonety krymskie” i inne wiersze

<p>Komu Mickiewicz zadeedykował cykl „Sonetów krymskich”?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Juliuszowi Słowackiemu. • <u>Towarzyszom podróży na Krym.</u> • Żonie. 	<p>Sonet to wiersz, który najczęściej ma układ...:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4+4+5. • 4+3+4+3. • <u>4+4+3+3 lub 4+4+4+2.</u> 	<p>„Bez serc, bez ducha, to szkieletów ludy” to początek wiersza...:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>„Oda do młodości”.</u> • „Stepy Akermańskie”. • „Niepewność”. 	<p>Sonet Mickiewicza, który nie wszedł w skład „Sonetów krymskich” to...:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Burza”. • <u>„Jastrząb”.</u> • „Pielgrzym”.
--	--	---	--

„Połały się łyzy” i „Nad wodą wielką i czystą” to wiersze należące do...: <ul style="list-style-type: none"> • „Sonetów krymskich”. • Sonetów odeskich. • <u>Liryków lozańskich</u>. 	W którym wierszu podmiot liryczny zastanawia się, „czy to jest miłość, czy to jest kochanie”? <ul style="list-style-type: none"> • „Dwa słowa”. • „Niepewność”. • „Do M***”. 	O dzieciństwie „sielskim” i „anielskim” mówi podmiot liryczny w wierszu...: <ul style="list-style-type: none"> • „Niepewność”. • „Do M***”. • „Połały się łyzy”. 	
--	--	--	--

Mickiewicz „Dziady cz. II”

Gdzie nie obchodzono obrzędu dziadów? <ul style="list-style-type: none"> • Na Litwie. • W Kurlandii. • <u>Na Mazowszu</u>. 	Z jakim chrześcijańskim świętem wiązały się dziady? <ul style="list-style-type: none"> • Z Nocą Świętojańską. • <u>Z zaduszkami</u>. • Z Bożym Narodzeniem. 	Z którego utworu zaczerpnął Adama Mickiewicz motto do II części „Dziadów”? <ul style="list-style-type: none"> • Z „Makbeta”. • Ze „Skąpca”. • <u>Z „Hamleta”</u>. 	Dlaczego dusze dzieci nie mogą dostać się do nieba? <ul style="list-style-type: none"> • <u>Nie zaznały cierpienia na ziemi</u>. • Zgrzeszyły chciwością. • Nie zostały na ziemi ochrzczone.
Jakie imiona noszą duchy dzieci przybyłych na obrzęd? <ul style="list-style-type: none"> • Jasio i Karusia. • <u>Józio i Rózia</u>. • Tadzio i Zosia. 	Który z bohaterów fantastycznych „nie dotknął ziemi ni razu”? <ul style="list-style-type: none"> • <u>Duch Zosi</u>. • Duch Józia. • Duch Rózi. 	W czyjej asyście zjawia się w kaplicy duch złego pana? <ul style="list-style-type: none"> • <u>Chóru ptaków nocnych</u>. • Chóru motyli i ciem. • Chóru aniołów. 	Ile lat ma jeszcze trwać pokuta ducha dziewczyny, która za życia nie potrafiła kochać? <ul style="list-style-type: none"> • Miesiąc. • Rok. • <u>Dwa lata</u>.
Kto prowadzi obrzęd dziadów? <ul style="list-style-type: none"> • Wajdelota. • <u>Guślarz</u>. • Pustelnik. 	Jakie nasiona otrzymują duchy zmarłych dzieci? <ul style="list-style-type: none"> • <u>Dwa ziarenka gorczycy</u>. • Nasiona słonecznika. • Dwa ziarenka pszenicy. 	Kim za życia był duch złego pana? <ul style="list-style-type: none"> • <u>Właścicielem wioski</u>. • Sędzią w trybunale. • Wędrownym lekarzem. 	Do jakiego rodzaju literackiego należą „Dziady cz. II”? <ul style="list-style-type: none"> • Epika. • Liryka. • <u>Dramat</u>.

Mickiewicz „Reduta Ordona” i „Śmierć pułkownika”

Kto jest narratorem w „Reducie Ordona”? <ul style="list-style-type: none"> • Generał. • Ordon. • <u>Adiutant</u>. 	Jaki podtytuł nosi „Reduta Ordona”? <ul style="list-style-type: none"> • <u>Opowiadanie adiutanta</u>. • Pamiętnik generała. • Wiersz o chwale. 	Gdzie umiera tytułowy pułkownik z tekstu „Śmierć pułkownika”? <ul style="list-style-type: none"> • W Warszawie. • <u>W chacie leśnika</u>. • Na polu bitwy. 	Kim jest tytułowy pułkownik z tekstu „Śmierć pułkownika”? <ul style="list-style-type: none"> • <u>Emilia Plater</u>. • Maryla Wereszchakówna. • Maria Szymańska.
Jakiej narodowości jest umierająca kobieta z tekstu „Śmierć pułkownika”? <ul style="list-style-type: none"> • <u>Litwinka</u>. • Ukrainka. • Rosjanka. 	Przed kim „ze strachu drżą Petersburczany” w „Reducie Ordona”? <ul style="list-style-type: none"> • Przed wojskiem polskim. • Przed papieżem. • <u>Przed carem</u>. 	Dlaczego Ordon wysadził redutę? <ul style="list-style-type: none"> • Żeby huk przestraszył wrogów. • <u>Żeby amunicja nie dostała się w ręce Rosjan</u>. • Żeby spalić ziemię. 	Podczas jakiego powstania ma miejsce bitwa opisana w „Reducie Ordona”? <ul style="list-style-type: none"> • Styczniowego. • <u>Listopadowego</u>. • Warszawskiego.

Jakim kolorem opisane zostało wojsko rosyjskie w „Reducie Ordona”?	Jakie zwierzę chce przed śmiercią zobaczyć pułkownik ze „Śmierci pułkownika”?	Co to jest kordelas, który pojawia się w „Śmierci pułkownika”?	Kto przed śmiercią odwiedził pułkownika ze „Śmierci pułkownika”?
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Czerń.</u> • Fiolet. • Biel. 	<ul style="list-style-type: none"> • Myśliwskiego psa. • Oswojonego lisa. • <u>Konia.</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • Prawosławny krzyż. • <u>Rodzaj długiego noża.</u> • Jeden z medali na mundurze. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Ksiądz.</u> • Generał. • Adiutant rosyjskiego generała.

Mickiewicz „Dziady cz. III”

Jaki podtytuł otrzymała III część „Dziadów”?	Jan Sobolewski, Feliks Kółakowski i Cyprian Daszkiewicz to:	Z ilu scen składa się dramat „Dziady cz. III”?	Jak nazywała się kobieta towarzysząca Rollinsonowej u Senatora?
<ul style="list-style-type: none"> • Ballada. • <u>Poema.</u> • Dramat romantyczny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Doradcy Senatora. • Uczestnicy obrzędu dziadów. • <u>Męczennicy sprawy narodowej.</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • 7. • 8. • <u>9.</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • Kowalska. • <u>Kmitowa.</u> • Kowalikowa.
W jakim klasztorze utworzono celę więzienną, w której rozpoczyna się prolog „Dziadów cz. III”?	W jakim mieście rozpoczyna się akcja prologu „Dziadów cz. III”?	Jakie imię nosił wcześniej więzień nazywający siebie Konradem?	W jakim języku na ścianie celi powstał napis: „Tu narodził się Konrad”?
<ul style="list-style-type: none"> • <u>U bazylianów.</u> • U dominikanów. • U klarysek. 	<ul style="list-style-type: none"> • W Nowogródku. • <u>W Wilnie.</u> • W Grodnie. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Gustaw.</u> • Leon. • Żegota. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Po łacinie.</u> • Po polsku. • Po litewsku.
Z jakiego zgromadzenia zakonnego wywodzi się ksiądz Piotr?	W której scenie „Dziadów cz. III” zamieszczona jest „Wielka Improwizacja”?	W czyjej wizji pojawia się wyzwoliciel o imieniu 44?	W czyjej wizji pojawia się widzenie Róży, w której prawdopodobnie ukryta jest dusza?
<ul style="list-style-type: none"> • Franciszkanin. • Bazylianin. • <u>Bernaryn.</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • W trzeciej scenie. • <u>W drugiej scenie.</u> • W pierwszej scenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Konrada. • <u>Księdza Piotra.</u> • Ewy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Konrada. • Księdza Piotra. • <u>Ewy.</u>
W jaki sposób umiera Doktor?	Kto przez dziurkę od klucza podgląda Konrada podczas Wielkiej Improwizacji?	Gdzie znajduje się wiejski dom, w którym panienka Ewa ma widzenie?	W jaki sposób upozorowano samobójstwo Rollinsona?
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Zabity przez piorun.</u> • Został otruty. • Zmarł wskutek ran odniesionych w czasie tortur. 	<ul style="list-style-type: none"> • Generał. • Major. • <u>Kapral.</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • Pod Wilnem. • <u>Pod Lwowem.</u> • Pod Krakowem. 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Wyrzucono go przez okno.</u> • Otruto go. • Został powieszony.
Kto dręczy Senatora podczas snu?	Kto opowiada o narodowym męczenniku Cichowskim?	Kto podczas wigilijnego wieczoru opowiada bajkę?	Kto odprawia egzorcyzmy nad Konradem?
<ul style="list-style-type: none"> • Anioły. • <u>Diabły.</u> • Duchy zmarłych dzieci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Adam. • <u>Adolf.</u> • Adrian. 	<ul style="list-style-type: none"> • Konrad. • Adolf. • <u>Żegota.</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Ksiądz Piotr.</u> • Ksiądz Robak. • Wyzwoliciel o imieniu 44.

Jaki kraj jest symbolizowany przez Piłata i „umywa ręce” w widzeniu księdza Piotra? • Anglia. • Prusy. • <u>Francja</u> .	Kto według Sobolewskiego w kibitce krzyknął „Jeszcze Polska nie zginęła”? • Feliks. • <u>Janczewski</u> . • Wysocki.	Kto w „Salonie warszawskim” wypowiada słowa: „Nasz naród jak lawa...” • Feliks. • Janczewski. • <u>Wysocki</u> .	Na jaką niepełnosprawność cierpi pani Rollinsonowa? • Ma protezę nogi. • <u>Jest niewidoma</u> . • Jest niema.
Gdzie wywożona jest młodzież ze Żmudzi? • <u>Na Sybir</u> . • Na Krym. • Na Ukrainę.	Od kogo Rollinsonowa dostała list polecający, by być wpuszczoną do Senatora? • Od hrabiego Krysia. • <u>Od Księżnej</u> . • Od Bestużewa.	Jako kto w „Wielkiej Improwizacji” ukazany jest Konrad? • Odważny Robin Hood. • Chrystus umierający za kraje słowiańskie. • <u>Romantyczny Prometheus</u> .	Czym Konrad pisze na ścianie celi napis? • Rysikiem. • <u>Węgłem</u> . • Błotem z celi.
Który bohater „Dziadów cz. III” chce przypodobać się carowi? • <u>Nowosilcow</u> . • Konrad. • Rollinson.	Kto chce wziąć na siebie wszystkie winy Konrada? • Ewa i Marcelina. • Żegota. • <u>Ks. Piotr</u> .	W jakim języku rozmawia ze sobą towarzystwo stolikowe w scenie „Salon warszawski”? • Po łacinie. • <u>Po francusku</u> . • Po niemiecku.	

Mickiewicz „Konrad Wallenrod”

Jakie imię nosi powiernik Konrada Wallenroda? • <u>Halban</u> . • Halfar. • Herman.	Czyją córką jest Aldona z „Konrada Wallenroda”? • Księcia Giedymina. • Księcia Witolda. • <u>Księcia Kiejstuta</u> .	Jakie imię naprawdę nosił Konrad Wallenrod? • <u>Walter Alf</u> . • Alf Wallen. • Konrad von Mogen.	Konrad Wallenrod to bohater typu: • Werterowskiego. • <u>Bajronicznego</u> . • Uosabiającego teorię winkelriedyzmu.
Jakiej naprawdę narodowości był Konrad Wallenrod? • Polak. • <u>Litwin</u> . • Niemiec.	Co lub kto stoi „na straży narodowego pamiątek kościoła”? • Zemsta. • <u>Pieśń gminna</u> . • Historia narodu.	W jaki sposób bohater pojawił się w zakonie? • <u>Został porwany za młodu</u> . • Zakradł się nocą tunelem pod ziemią. • Przybył jako posłaniec.	W jakim zakonie Konrad Wallenrod został wielkim mistrzem? • U joannitów. • U templariuszy. • <u>U Krzyżaków</u> .
Dlaczego małżonkowie nie zaznali szczęścia? • <u>„Bo go nie było w ojczyźnie”</u> . • „Nie mieli potomstwa”. • Ich majątek nawiedzały co roku powodzie.	Komu Mickiewicz zadeydował „Konrada Wallenroda”? • <u>Bonawenturze i Joannie Zaleskim</u> . • Hrabiemu Puttkamerowi. • Janowi Towiańskiemu.	Wajdelota to: • Mściciel. • <u>Pieśniarz</u> . • Rycerz.	Ballada o Almanzorze, którą śpiewa Wallenrod, dotyczy wydarzeń, które rozgrywały się: • W Anglii. • W Turcji. • <u>W Hiszpanii</u> .

mgr Marta Paszek – Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. Tadeusza Kościuszki w Rybniku

Patrycja Mika-Dolecka

„STEM CHALLENGE”

Jako nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 w Rybniku im. Jana Pawła II uczestniczyłam w stacjonarnej konferencji eTwinning we Wrocławiu.

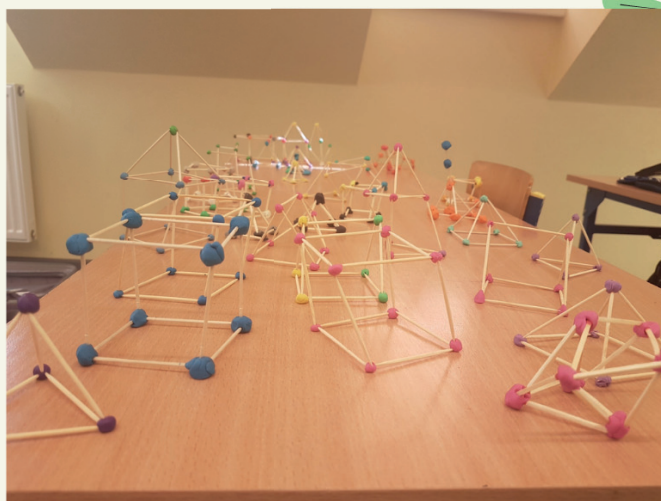
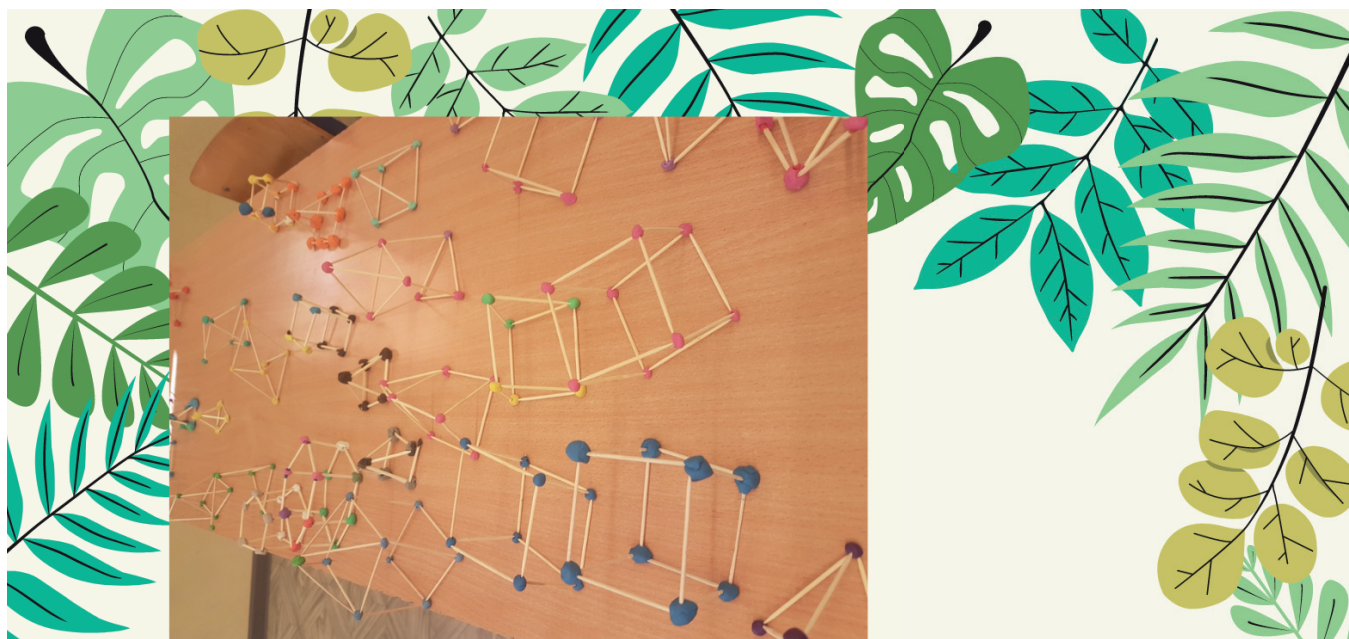
„Jednym z najważniejszych elementów eTwinningu jest współpraca między nauczycielami, uczniami, szkołami, rodzicami i władzami lokalnymi. W eTwinningu nauczyciele współpracują i organizują zajęcia dla swoich uczniów”¹. Zgodnie z powyższymi założeniami, podczas konferencji, powstał pomysł wspólnego projektu pod pieczęą ambasadora pt. „Wyzwania STEM”. Wypadałoby odpowiedzieć na pytanie, czym jest STEM? Najogólniej można go rozumieć jako „nowoczesną edukację, nauczanie przez doświadczenie, poznawanie świata w praktyce poprzez eksperymenty ukazujące praktyczne zastosowanie wiedzy”. STEM to akronim od słów z języka angielskiego: Science, Technology, Engineering, Mathematics, czyli grupy nauk ścisłych i przyrodniczo-techniczno-matematycznych². Projekt zakładał podczas zajęć edukacyjnych kompleksową integrację wiedzy z tych nauk i sztuki. Poprzez naukę i doświadczenie uczniowie mogli poznać świat, doświadczać go oraz zastosować wiedzę w praktyce, a także doskonalić myślenie przyczynowo-skutkowe, ćwiczyć wyciąganie wniosków i samodzielność, a to wszystko poprzez działania i współpracę w grupie. Dzięki STEM poznajemy świat wszystkimi zmysłami. Projekt eTwinning obejmował placówki z Polski i realizowany był we współpracy z ambasadorką eTwinning, która przez profesjonalne podejście do działań projektowych, wskazywała sposoby na odpowiednią aktywizację uczniów. Wszyscy uczniowie klasy drugiej z naszej szkoły zostali podzieleni na grupy ćwiczebne i podczas pracy na lekcjach mieli za zadanie wykonać określone działania. Podczas

zajęć w klasie łączyliśmy różne techniki oraz dziedziny nauki, tworząc robota. Najpierw w klasie kręciliśmy wirtualnym kołem fortuny, żeby wylosować dwa przedmioty obowiązkowe do jego wykonania. Wykonaliśmy wieżę Marshmallow – pozornie banalną zabawę, uczącą ważnych kompetencji. Dzięki tej aktywności uczniowie budowali wieże, a gdy jej elementy stały się niestabilne, musieli krytycznie spojrzeć na swoją konstrukcję i ustabilizować ją. W ramach eksperymentów upuszczaliśmy nietłukące się jajko. Wyzwanie to daje uczniom szansę stworzenia urządzenia, które ochroni jajko przed dużym upadkiem – wszystko przy użyciu różnych materiałów. Wykonaliśmy też misję, posługując się alfabetem Morse’a – poznaliśmy przy okazji historię alfabetu i przekazaliśmy za jego pomocą wiadomość do innych placówek pracujących w projekcie. W ramach projektu opracowaliśmy *escape room* i zorganizowaliśmy „Dzień doświadczeń”. Podczas trwania projektu uczniowie stale współpracowali ze sobą, a na koniec każdego etapu dzielili się efektami swojej pracy. Podczas zwieńczenia działań projektowych uczeń klasy ósmej z naszej szkoły pełnił rolę wiodącego prezentera, pokazując dokonania młodszych kolegów. W „Dniu doświadczeń” uczniowie przedstawiali rezultaty swojej pracy i mogli zobaczyć doświadczenia wykonane przez starszego kolegę. Dzięki temu nauczyli się współpracy, ale również doświadczyli wartości pomocy kolegom i koleżankom. Za cały przebieg projektu i jego ewaluację otrzymaliśmy eTwinning Quality Label czyli „Odznakę Jakości”.

mgr Patrycja Mika-Dolecka
– Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3
im. Jana Pawła II w Rybniku

¹ <https://www.etwinning.net/en/pub/benefits.htm> [dostęp: 19.08.2022].

² https://pl.wikipedia.org/wiki/Nauka,_technologia,_in%C5%BCynieria_i_matematyka [dostęp: 19.08.2022].

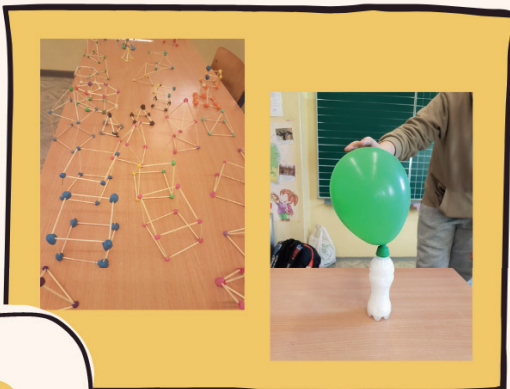

Zespół Szkolno- Przedszkolny nr 3 w Rybniku

„STEM CHALLENGE”

Kamila Dobrowolska

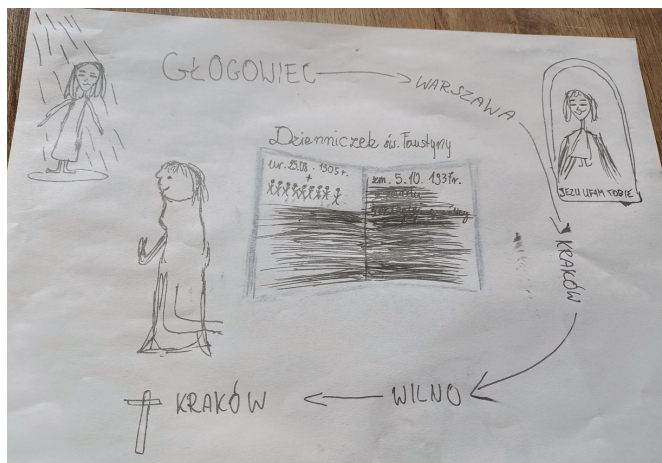
SZKOŁA MYŚLENIA POZYTYWNEGO

Szkoła Myślenia Pozytywnego to autorski program certyfikacyjny, stworzony i realizowany od 2016 przez Fundację „Instytutu Edukacji Pozytywnej”. **Głównym celem programu jest promocja i profilaktyka zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży oraz nauka, jak dbać o dobrostan psychiczny, co na niego wpływa i jak on wpływa na nasze funkcjonowanie?**

W czasie trwania programu w naszej czernickiej szkole wspólnie przechodziliśmy przez różnorodne aspekty wpływające na zdrowie psychiczne zarówno dzieci i młodzieży jak i osób dorosłych.

W każdym miesiącu szkoła realizowała jedno spośród dwóch lub trzech zadań proponowanych przez organizatorów. Do comiesięcznych zadań koordynatora należało:

- uczestnictwo w webinarach Instytutu Szkoły Myślenia Pozytywnego,
- przydzielanie zadań nauczycielom,
- pisanie artykułów na stronę internetową szkoły,
- wysyłanie raportów i sprawozdań,
- informowanie rodziców i nauczycieli o darmowych szkoleniach dotyczących zdrowia psychicznego dzieci,
- informowanie społeczności lokalnej o podejmowanych działaniach poprzez artykuły w prasie lokalnej.

Przygoda społeczności szkolnej z programem rozpoczęła się w październiku 2021 roku. Nauczyciele zaproponowali uczniom przybliżenie sylwetek znanych Polek i Polaków. Zadaniem uczniów było między innymi wypisanie mocnych stron sławnych bohaterów narodowych (również w oparciu o źródła historyczne), a następnie określenie, jakie oni sami mają mocne strony, co ich wyróżnia i co może sprawić, że w przyszłości, to oni będą mieli poczucie osiągniętego sukcesu. Chętni uczniowie przygotowali prezentacje, albumy, plakaty i referaty. **W listopadzie zgodnie z zapowiedziami uczniowie realizowali treści, wybierając zadanie pt. „Samorozwój przez sztukę”.**

Klasa pierwsza wykonała kalendarze adwentowe. Zajęcia wzmocniły nasze relacje i poczucie umiejętności. Każdy czuł się doceniony poprzez pochwałę i radość z wykonania swojego dzieła.

Klasy czwarte zrobiły płaskorzeźbę z własnych butów. To zadanie utrwaliło podział kolorów na podstawowe, pochodne, ciepłe i zimne.

Uczniowie klasy siódmej pracowali indywidualnie. Wykonali pracę przestrzenną nawiązującą do nurtu formistów. Realizacja zadania odbywała się na lekcjach plastyki i techniki, łącząc treści programowe

z samorozwojem przez sztukę. Sztuka pokazała, że nie zawsze wszystko jesteśmy w stanie wykonać sami. Czasem współpraca pozwala osiągać lepsze efekty. Zabawa kształtowała postawę szacunku i tolerancji dla działania innych. Oprócz tego zadanie pokazało, że świat nie zawsze jest taki, jak wygląda na pierwszy rzut oka. Nie zawsze plan, który założymy, jest możliwy do realizacji. Czasem trzeba zmienić myślenie, co nie oznacza, że efekty pracy będą gorsze.

W grudniu temat przewodni skupił się wokół budowania dobrych relacji w „smacznych” okolicznościach. Jakże mogło być inaczej, skoro grudzień najbardziej kojarzy się dzieciom ze świętami, prezentami i ciasteczkami!

W styczniu zostało przeprowadzone badanie diagnostyczne wśród uczniów. Tematem przewodnim była: „Komunikacja i technologie”. Do przygotowania ankiety wykorzystano formularz Google. Badanie przeprowadzono podczas zajęć z nauczycielem informatyki, a w trakcie lekcji z wychowawcą, dokonano omówienia ankiety. O jej wynikach mogą

powiedzieć, tyle, że nasi uczniowie cieszą się z dostępności do technologii i w niektórych przypadkach

z braku ograniczeń. Smutne jest, że w wynikach pojawiła się informacja, iż głównym celem korzystania z Internetu jest oglądanie filmików. Stosunkowo mało czasu uczniowie poświęcają na treści edukacyjne. Warto również dodać, że:

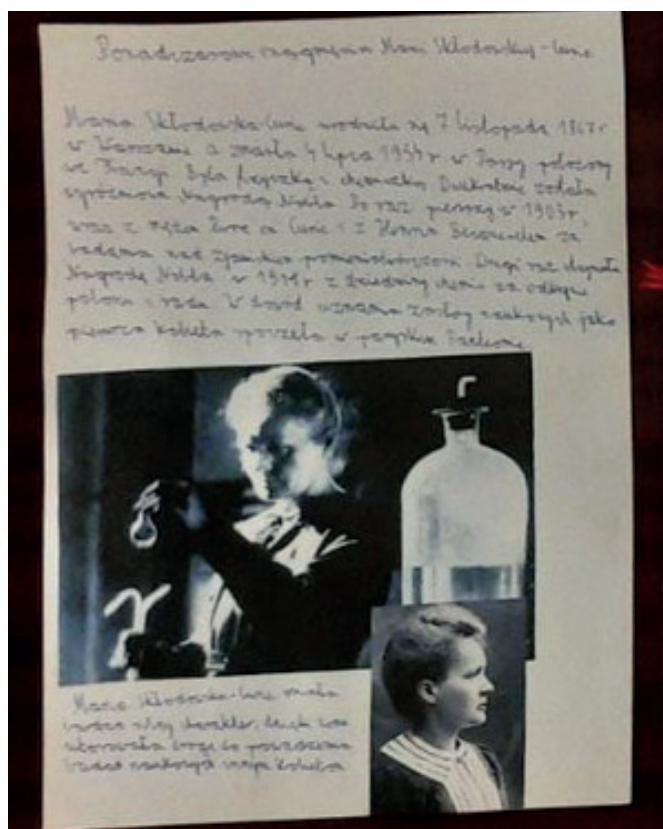
- a) wszyscy uczniowie zgodnie stwierdzili, iż zdecydowanie spędzają zbyt dużo czasu wolnego, korzystając z urządzeń technologicznych,
- b) nie każdy zdaje sobie sprawę ze swojego uzależnienia od owych urządzeń,
- c) zdecydowaną większość czasu uczniowie poświęcają na odwiedzanie portali społecznościowych oraz używanie komunikatorów,
- d) uczniowie przyznali, iż używanie technologii osłabia kontakty międzyludzkie; dzieci wolą pisać wiadomości, niż z kimś porozmawiać. Dla nich jest prościej, gdy nie widzą rozmówcy i nie muszą konfrontować się z nim na bieżąco,
- e) budujące było stwierdzenie, iż uczniowie wolą rozwijać swoje pasje, nie korzystając z technologii, lecz np. uprawiać sport, czy też uczęszczać na zajęcia plastyczne, muzyczne, itp.

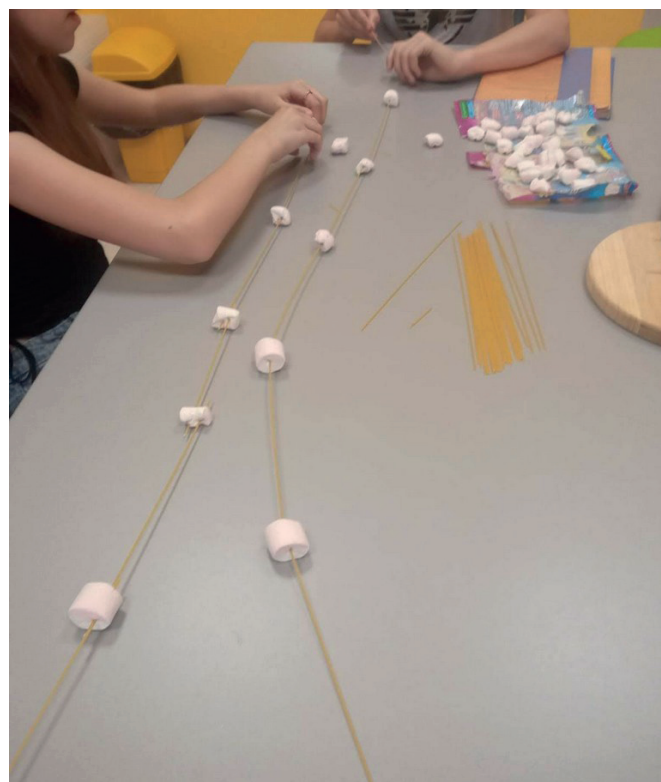

W lutowym zadaniu wzięły udział klasy starsze. Zadanie certyfikacyjne pomogło uczniom zrozumieć, jak ważne jest, szczególnie w okresie uczęszczania do szkoły, planowanie swojego dnia. Nauczyli się, że dobra organizacja to gotowy przepis na lepsze jego wykorzystanie, osiąganie lepszych wyników w nauce. Zadanie nauczyło również uczniów, że każdego dnia mogą mieć czas na realizację swoich zainteresowań, jak również na odpoczynek i relaks. Uczniowie poznali techniki pomocne w organizacji własnego czasu. Dostrzegli potrzebę planowania. Uświadomili sobie, że planowanie pozwala na realizowanie swoich zainteresowań w większym zakresie. W marcu, ze względu na przyjmowanie uczniów z Ukrainy, mieliśmy czas na zorganizowanie pomocy i wsparcia.

W kwietniu zadanie realizowali uczniowie klas drugich, czwartych i siódmych. Tematem był: „Komiks jako narzędzie radzenia sobie z emocjami”.

Najmłodsza zaangażowana w zadanie klasa odnalazła się w nim bardzo szybko i chętnie przeszła do jego realizacji. Rozpoczęła od nazywania, wymyślania historii i rozwiązywania przedstawionych problemów na obrazkach. Najlepszą zabawą okazało się samodzielne wykonanie komiksu. Wykorzystując łatwą formę przekazu, jaką jest komiks, uczniowie potrafili opisywać trudne sytuacje i rozmawiać o nich.

Maj... W tym miesiącu skupiliśmy się na tematyce kreatywności i tym, na ile pomaga ona nam w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i wychowawczych. Nauczyciele i uczniowie pracowali nad tym, jak kreatywność, elastyczność myślenia wspiera zdrowie psychiczne naszych uczniów i uczennic. W zadanie zostały zaangażowane klasy siódme, które na lekcjach religii tworzyły INFOGRAFY. Uczniowie otrzymali teksty z życiorysem świętego, a następnie mieli narysować schematycznie jak najwięcej wiadomości o tym świętym. Temat kreatywności został również zrealizowany podczas zajęć rewalidacyjnych i muzycznych.

W czerwcu przyszedł czas na wdzięczność i refleksyjność. Projekt został podsumowany nagraniem filmu z uczniami i ich „złotymi myślami” na temat udziału w programie Szkoła Myślenia Pozytywnego. Całoroczny projekt wniósł wiele nowości i korzyści dla całej społeczności szkolnej.

Nasza placówka otrzymała **certyfikat Szkoły Myślenia Pozytywnego, ale na tym nie zakończyliśmy!** Kontynuujemy swój udział w programie, bo wiemy, że z rzeczy wartościowych nie należy rezygnować.

mgr Kamila Dobrowolska

– koordynator SMP w roku szkolnym 2021/2022,
nauczyciel Szkoły Podstawowej
im. Henryka Mikołaja Góreckiego w Czernicy

ROLA DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE

Dobre praktyki Regionalnego Ośrodka Doskonalenia
Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej „WOM”
w Rybniku

Prowadzenie szkoleń dla nauczycieli doradców zawodowych w ramach sieci współpracy i samokształcenia

Przykładowe tematy zajęć

- Doradca zawodowy – profesjonalista z pasją.
- Kierunkowskazy i inne narzędzia doradcy zawodowego.
- Nastrojometr. Skutecznie wybieramy szkołę ponadpodstawową.
- Doradztwo zawodowe na odległość – w świecie cyfryzacji i nowoczesnej technologii.
- Selfie zawodowca – czyli autoprezentacja w serwisach społecznościowych i biznesowo-rekrutacyjnych.
- Skutecznie wybieramy szkołę ponadpodstawową. Praktyczne sposoby na ćwiczenie kompetencji miękkich w szkole.

Współtworzenie Rybnickiej Platformy Poradnictwa Zawodowego

WSPÓŁPRACA Z IBE W WARSZAWIE

Zorganizowane kursy:

- Seminarium informacyjne dla przedstawicieli samorządu terytorialnego na temat ZINTEGROWANEGO SYSTEMU KWALIFIKACJI.
- Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 – kierunek edukacja.
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – możliwości wykorzystania funkcjonalności rejestru w procesie ukierunkowania rozwoju edukacyjno-zawodowego ucznia.

„Kalejdoskop zawodów” – zajęcia dla dzieci 5 – 6 letnich

Cel : upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie oraz budowanie zrozumienia u dzieci, że uczenie się w różny sposób jest ważne i ciekawe.

„Odkryj swoją supermoc” – warsztaty angażujące dzieci, rodziców i nauczycieli

Cel : stworzenie dzieciom przestrzeni do rozwoju umiejętności podstawowych, przekrojowych, zawodowych w tym społecznych oraz umiejętności ważnych dla aktywnego udziału w uczeniu się przez całe życie.

WSPÓŁPRACA Z IBE W WARSZAWIE

Lekcje dla uczniów szkół ponadpodstawowych – „O życie w erze walidacji, czyli co mogę zrobić z tym, co wiem i potrafię”.

Cel : upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie oraz rozwiązań ZINTEGROWANEGO SYSTEMU KWALIFIKACJI.

RODN i IP „WOM” w Rybniku

DIALOG EDUKACYJNY NR 3/2022 r.

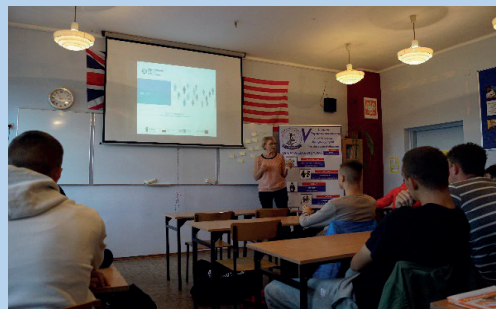
Anna Krzyżanowska

JAK „DORADZAĆ” PRZEDSZKOLAKOM? Scenariusz zajęć z zakresu doradztwa zawodowego na etapie wychowania przedszkolnego wraz z wprowadzeniem metodycznym

Założenia

Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 w sprawie doradztwa zawodowego zobowiązuje na-

Zagadnienia podejmowane z dziećmi w ramach zajęć dydaktycznych mogą przyjmować formę wizyt zawodowych, mających na celu poznanie przez dzieci środowiska pracy w wybranych profesjach. MEN

TREŚCI PROGRAMOWE W ZAKRESIE DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ

Poznanie siebie

- odkrywanie własnych umiejętności i zainteresowań
- dostrzeganie efektów swoich działań

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

- świadomość etapowości edukacji
- odkrywanie preferencji w obszarach zainteresowań

Świat zawodów i rynek pracy

- znajomość zawodów funkcjonujących w najbliższym otoczeniu
- identyfikowanie charakterystycznych czynności i atrybutów zawodu
- twórcze wykorzystanie tych atrybutów w toku zabawy w odgrywanie ról

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowej

- opowiadanie przez dziecko, kim chciałoby zostać
- określenie kroków potrzebnych do osiągnięcia celu
- wzmocnienie sprawstwa i partycypacji dziecka

w oparciu o Rozporządzenie MEN z 12.02.2019 w sprawie doradztwa zawodowego

RODNiIP „WOM” w Rybniku

DIALOG EDUKACYJNY NR 1-2/2019 r.

Jadwiga Garcorz

Nowa podstawa programowa kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego od 1 września 2019r.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej stopnia lub na kwalifikacyjnych kursach zawodowych w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia (KKZ). Podział na jednostki efektów kształcenia nie

RODNiIP „WOM” w Rybniku

DIALOG EDUKACYJNY NR 1-2/2019 r.

Aleksandra Bienias

Z PRACODAWCAMI NAM PO DRODZE...

Kształcenie zawodowe we współpracy z pracodawcą - przykład dobrej praktyki
w Zespole szkół Ekonomicznych w Wodzisławiu Śląskim

Współczesne kształcenie zawodowe wymyka się ramom i standardom proponowanym przez klasyczną

RODNIIP „WOM” w Rybniku

DIALOG EDUKACYJNY NR 3/2020 r.

Sabina Ficek

CZY ROZMAWIAĆ Z MAŁYMI DZIEĆMI O ŚCIEŻCE EDUKACYJNO-ZAWODOWEJ? REALIZACJA DORADZTWA ZAWODOWEGO W PRZEDSZKOLU.

Badania pokazują (<https://www.educationandemployers.org/>), że dzieci znają zawody głównie z najbliższego otoczenia (z rodziny i/lub me-

wie doradztwa zawodowego - Dz. U. poz. 325) i w związku z tym przedszkola zostały zobowiązane do wspierania dzieci w zakresie formowania

RODNIIP „WOM” w Rybniku

DIALOG EDUKACYJNY NR 1-2/2019 r.

Elżbieta Jabłońska, Róża Włodarz

OFERTA EDUKACYJNA ZESPOŁU SZKÓŁ TECHNICZNYCH W MIKOŁOWIE WOBEC POTRZEB RYNKU PRACY I OCZEKIWAŃ PRACODAWCÓW

Tradycje ZST w zakresie współpracy z pracodawcami

Historia Zespołu Szkół Technicznych sięga roku 1924, kiedy to powstała w Mikołowie Publiczna Szkoła Dokształca-

we, konieczne do wykonywania działalności zawodowej. Prawdziwym wyzwaniem jest jednak dla nas takie kształcenie, które pozwala niejako wyprzedzać aktualny stan rzeczy i projektować przyszłość. W tym celu podejmujemy szereg działań i inicjatyw. Przedstawiamy niektóre z nich.

RODNIIP „WOM” w Rybniku

DIALOG EDUKACYJNY NR 1-2/2019 r.

Katarzyna Wróbel, Mirosław Czerkawski

KSZTAŁCIMY (SIĘ) W ZAWODACH – SZKOLNICTWO ZAWODOWE OPARTE NA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCIACH

Kształcenie zawodowe to pasja nauczycieli ZSB w Rybniku. Dzielią się wiedzą i umiejętnościami praktycznymi z uczniami, rozwijają ich kompetencje zawodowe i społeczne. Pokazują, że warto mieć „dobry fach w ręku”

Zespół Szkół Budowlanych w Rybniku to szkoła, która ciągle się rozwija. W skład zespołu wchodzi technikum

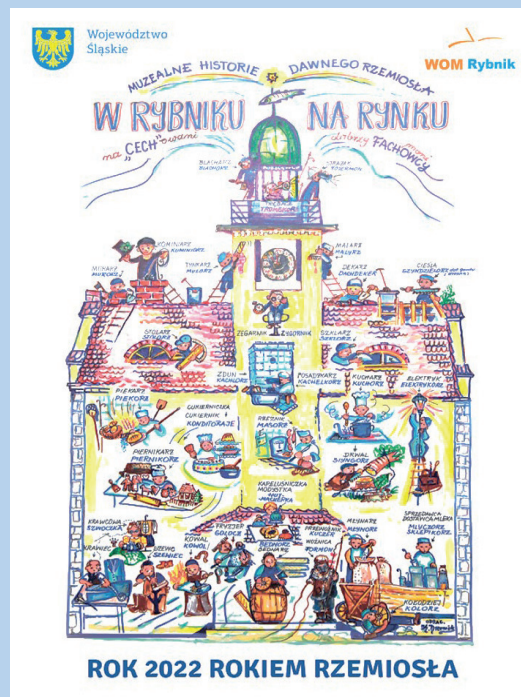
Z kolei w dokumencie Śląskie 2020+ mówi się o dążeniu do dobrze rozwiniętego i dostępnego systemu szkolnictwa

Województwo
Śląskie

OŚRODEK
Rozwoju
EDUKACJIWojewództwo
Śląskie

Plakat promocyjny

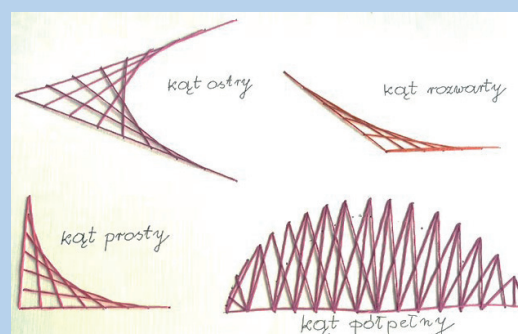

Rys. Kazimiera Drewniak

Warsztaty

- „Rzemiosło na lekcji matematyki”;
- „Haft matematyczny – kwadrat, prostokąt, koło i elipsa”;
- „W kręgu dawnych zawodów, języka i tradycji”.

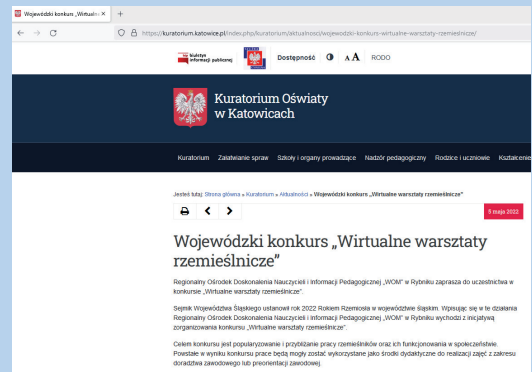
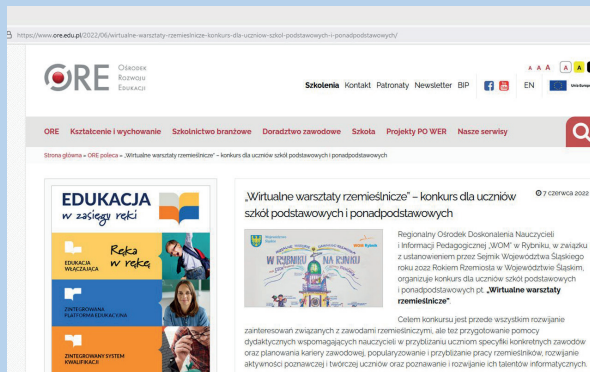

Konkurs: „Wirtualne warsztaty rzemieślnicze”

KONKURS – WIRTUALNE WARSZTATY RZEMIEŚNICZE

dla uczniów szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych

Gra planszowa „W kolejce po zawody”

matematyczna gra
ściganka
dla edukacji
przedszkolnej
i wczesnoszkolnej
(2 stopnie trudności)

Zawody pojawiające
się w toku gry:

piekarz
kucharka
kwiaciarka
ogrodnik
szewc

zegarmistrz
strażak
lekarka
górnik
nauczycielka
kominarz
krawcowa

Edukacja przedszkolna:

cel: zebranie 5 monet pozyskanych poprzez wizytę
na stacjach poszczególnych zawodów

Stacja

KUCHARKA

PYTANIE

- 1 W jakim miejscu może pracować kucharka?
- 2 Wymień trzy elementy potrzebne do nakrycia stołu.
- 3 Jakie trzy urządzenia mogą się przydać w pracy w kuchni?
- 4 Wymień trzy potrawy z czekoladą.
- 5 Jakie dwa dania wymagają użycia makaronu?
- 6 W jakich trzech postaciach można przygotować jajko?
- 7 Podaj trzy propozycje na zdrowe śniadanie.
- 8 Do przygotowania jakiego dania potrzebna jest kapusta?
- 9 Wymień nazwy czterech przypraw.
- 10 Podaj trzy narzędzia niezbędne w pracy kucharki.
- 11 Jakie dwa elementy garderoby potrzebne są kucharce w pracy?
- 12 W jakim innym zawodzie wytwarza się coś do zjedzenia?

Karta do gry planszowej „W kolejce po zawody”
wydanej w Roku Rzemiosła 2022 przez RODN i IP „WOM” w Rybniku

Edukacja wczesnoszkolna:

cel: zebranie 5 monet pozyskanych
poprzez odpowiedź na pytanie
lub wykonanie zadania związanego
z zawodem na danej stacji

Stacja

ZEGARMISTRZ

WYZWANIE

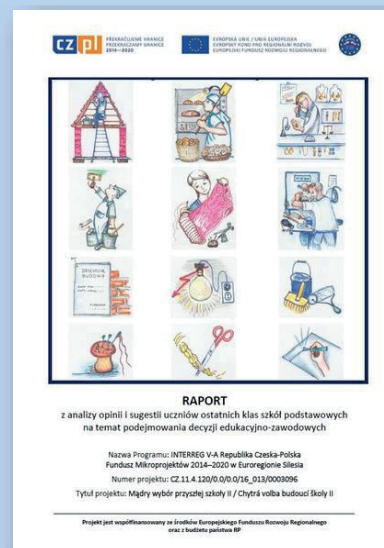
- 1 Zademonstruj kukułkę, która budzi domowników o 7 rano.
- 2 Pokaż za pomocą rąk, jak wygląda tarcza zegara o 15.00.
- 3 Zamknij jedno oko na 10 sekund.
- 4 Policz, ile śrubek zużywa zegarmistrz na naprawę 5 budzików, jeśli na jeden budzik potrzebuje aż 10 śrubek? (50)
- 5 Policz, ile kwadransów minie od 9.00 do 9.50? (trzy)

Kolorowanka

dodatek do gry
“W kolejce po zawody”)

WSPÓŁREALIZACJA PROJEKTU „Mądry wybór przyszłej szkoły”

https://wom.edu.pl/?page_id=23096&fbclid=IwAR2_43t0U_tZXiDeS_OJNr1gUq4ygmIbZbfK10MUat8ZFJ1tpVoqpb2S4t8

Konkurs

**RZEMIEŚNICZE
ARTEfakty**

konkurs dla uczniów szkół podstawowych

Zdjęcia wykonane w Muzeum Im. o. cmiła Dobrego w Rybniku.

- KONKURS JEST INDYWIDUALNY.
- ZADANIEM UCZNIŃ JEST ZNALEZIENIE PRZEDMIOTU ZWIĄZANEGO Z ZAWODEM RZEMIEŚNICZYM W SWOIM DOMU (DOMU DZADKÓW), SZKOLE, OTOCZNIU, MUZEUM, IZBIE TRADYCI.
- OPISANIE GO W KARCIE INWENTARZA ZABYTKU RUCHOMEGO (ZAŁĄCZNIK DO REGULAMINU).
- PRZEDSTAWIENIE GO W DOWOLNEJ FORMIE PLASTYCZNEJ.
- SZCZEGÓLNE INFORMACJE W REGULAMINIE NA STRONIE [HTTPS://WOM.EDU.PL/](https://wom.edu.pl/)

CZAS
SIERPIEŃ 2022 -
PAŹDZIERNIK 2022

WOM Rybnik

zgłoszenie udziału w konkursie
przesłanie karty zgłoszenia na adres: rokrzemiosla@wom.edu.pl
do dnia 07.10.2022

ORGANIZATOR KONKURSU: REGIONALNY OŚRODEK DOSKONALENIA NAUCZYCIELI
I INFORMACJI PEDAGOGICZNEJ „WOM” W RYBNIKU

Załącznik 2 do Regulaminu

WOM Rybnik

KARTA INWENTARZA ZABYTKU RUCHOMEGO		1. AUTOR (imię, nazwisko, szkoła, klasa)	
2. NAZWA (co to jest?)		3. MATERIAŁ, TECHNIKA (z czego to jest?)	
4. ROK POWSTANIA (przybliżony okres, rok, wiek)		5. WYMIARY (wys./szer./głęb./waga)	
		6. CECHY PRZEDMIOTU (ciepłota, ciężar, lekkość, gładkość, chropowate itp.)	
7. OPIS (przeznaczenie, zalety, wady, wrażenia)		8. FOTOGRAFIA (naklejony wydruk fotografii przedmiotu)	
9. POCHODZENIE (kto wyprodukował/stworzył do tego należy)			
10. HISTORIA (legenda, dzieje, opowieści)			
11. ZAWOD/ZAWODY (gdzie używano przedmiotu)			

Województwo
Śląskie

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Podsumowanie konkursu "Rzemieśnicze ARTEfakty"

Konkurs Regionalnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli
i Informacji Pedagogicznej "WOM" w Rybniku

WOM Rybnik

2022 ROK RZEMIOSŁA W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

Rzemieśnicze ARTEfakty

1 miejsce
Alicja Binko ZSP
Wilcza

1 miejsce Krzysztof Ziomka
ZSP Pstrążna

1 miejsce Jakub Purgol SP 3
Czerwionka
Leszczyzny

1 miejsce
Judyta Zajęc
SP 5 Czerwionka Leszczyzny

1 miejsce
Jan Szafron SP5
Czerwionka Leszczyzny

1 miejsce
Marta Brzeźna
Robert R. Skrzypczak

1 miejsce Kamil Glenc
ZSP Gorzyce

Autorzy konkursu: Sabina Ficek Małgorzata Pyszny

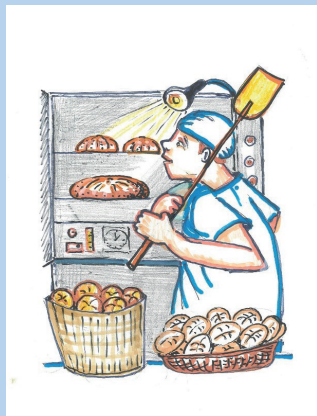
Województwo
Śląskie

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Symposium „Przywróćmy prestiż zawodom rzemieślniczym”

9 grudnia 2022 r.

*Dziękuję za uwagę i zapraszam do
wędrowki szlakiem wodzisławskich
skrzatów-rzemieślników*

Opracowanie : Sylwia Bloch

Małgorzata Pyszny

MAZUREK DĄBROWSKIEGO – historia naszego hymnu **Refleksje po konferencji zorganizowanej w ramach obchodów Roku Józefa Wybickiego**

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, przekonany o wyjątkowym znaczeniu dorobku Józefa Wybickiego, oddając hołd jego dokonaniom, ustanowił rok 2022 Rokiem Józefa Wybickiego. Ten polski pisarz i polityk zmarł 200 lat temu, 10 marca 1822 w Manieczkach, w Wielkopolsce. Jego najbardziej znanym dziełem jest *Pieśń Legionów Polskich we Włoszech*, ogłoszona w 1927 roku polskim hymnem narodowym.

Mazurek Dąbrowskiego to szczególna pieśń dla każdego Polaka. Od czasów jej powstania, we włoskim miasteczku Reggio nell'Emilia, do dziś towarzyszy Polakom w ważnych chwilach, dając wiarę, nadzieję, budząc dumę i poczucie wspólnoty.

Pierwsze publiczne wykonanie pieśni przez samego autora odbyło się 20 lipca 1797 roku w Reggio nell'Emilia.

Pieśń Legionów Polskich we Włoszech, dziś znana jako *Mazurek Dąbrowskiego*, została hymnem Polski w 1927 roku, dopiero 130 lat po jej napisaniu. W tym czasie treść pieśni była niejednokrotnie cenzurowana, zmieniana, a nawet zakazywana.

Rola jaką odegrał w polskiej historii *Mazurek Dąbrowskiego* i jego autor, doprowadziły do podjęcia decyzji o utworzeniu w 1978 roku pierwszego na świecie Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie, tam 29 września 1747 roku na świat przyszedł Józef Rufin Wybicki.

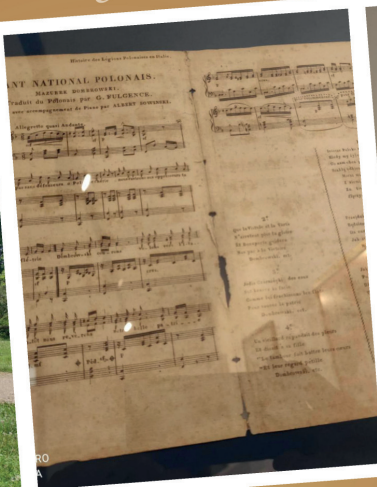
W ramach obchodów Roku Józefa Wybickiego w listopadzie w 2022 Regionalny Ośrodek Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej WOM w Rybniku we współpracy z Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie zorganizował konferencję online: *Mazurek Dąbrowskiego – historia naszego hymnu*. Gościem specjalnym konferencji był kurator muzeum – Przemysław Rey, który przedstawił nauczycielom ciekawą postać Józefa Wybickiego, patriotę, człowieka

prawdziwie oświeconego, prawnika, pisarza, dyplomaty, senatora, oratora, uczestnika obiadów czwartkowych, współpracownika Komisji Edukacji Narodowej. Wykładowca zaprezentował fakty i ciekawostki dotyczące okoliczności powstania *Mazurka Dąbrowskiego* i zaprosił do odwiedzenia muzeum w Będominie.

Józef Rufin Wybicki herbu Rogala urodził się 29 września 1747 roku w Będominie, w rodzinie średniozamożnej szlachty kaszubskiej. W wieku 8 lat rozpoczął naukę w Kolegium Jezuickim w Starych Szkotach pod Gdańskiem. W 1768 roku wygłosił protest przeciwko wtrącaniu się Rosji w wewnętrzne sprawy Polski, następnie związał się z Konfederacją Barską i jako emisariusz konfederacji przebywał na dworach wiedeńskim i berlińskim. W 1771 roku wyjechał do Holandii, gdzie na Uniwersytecie w Leydzie przez rok studiował prawo i ekonomię. Powrócił do kraju po I rozbiórce Polski, kiedy to Będomin znalazł się pod zaborem pruskim. W wieku 26 lat ożenił się z Kunegundą Drwęską, małżeństwo trwało 2,5 roku, jego żona zmarła, spodziewając się dziecka. Po jej śmierci Wybicki wydzierżawił Będomin i osiadł w Poznaniu, tam zajmował się pracą pisarską. W 1781 roku ze swoją drugą żoną Esterą Wierusz-Kowalską kupił majątek Manieczki, dwa lata później sprzedał Będomin. Wybicki brał udział w Powstaniu Kościuszkowskim, uratował życie Jana Henryka Dąbrowskiego, broniąc go w procesie. Uzyskał stopień generalski, po upadku powstania musiał wyjechać z zaboru pruskiego do Paryża, zaborcy nałożyli bowiem na niego zaocznie wyrok śmierci. W lipcu 1797 roku Wybicki, przebywający wśród legionistów, do znanej melodii mazura ułożył słowa. Stworzył *Pieśń Legionów*, przesłanie utworu wyraźnie wskazywało na sens walki o niepodległość, prezentowało Dąbrowskiego jak dowódcę oraz ukazywało przyszłość Polski. Od 1802 roku

ROK JÓZEFA WYBICKIEGO

Muzeum Hymnu Narodowego w Będzinie

Wybicki zajmował się opieką nad synami, przebywał we Wrocławiu i Dreźnie, tworzył publikację: *Rozmowy i podróże ojca z synami*, pragnął stworzyć tłumaczenie mitologii oraz X-tomowy podręcznik wszechstronnej wiedzy. W 1806 roku Józef Wybicki współtworzył wraz z Janem Henrykiem Dąbrowskim odezwę do Polaków, wzywającą do powstania. Później stopniowo wycofywał się z życia politycznego, zajmował się rodziną i przebywał w Manieczkach. Zmarł w 1822 roku.

Przez większość swojego życia Józef Wybicki zajmował się publicystyką, poruszał tematy polityczne, społeczne i moralne. Brał udział w pracach Komisji Edukacji Narodowej oraz współpracował z Andrzejem Zamoyskim przy opracowywaniu nowego kodeksu praw. Wybicki był twórcą wszechstronnym, swe życie poświęcił na naprawie Rzeczypospolitej, w sensie politycznym, edukacyjnym, gospodarczym. Był przedstawicielem schyłkowego oświecenia, który był przekonany o wartości wiedzy i nauki, choć był samoukiem, w listach do dzieci pisał, że człowiek może w życiu stracić wszystko, prócz swej wiedzy, ona czyni go obywatelem świata. Józef Wybicki należał do osób, obok Tadeusza Kościuszki i Jana Henryka Dąbrowskiego, które rozpoczęły walkę Polaków o odzyskanie niepodległości. Warto, by w świadomości Polaków wyraźnie zaznaczyła się ta postać wybitnego człowieka.

Muzeum Hymnu Narodowego w Będzinie ukazuje poprzez wystawę: „Losy Mazurka Dąbrowskiego” dzieje naszego hymnu, promuje postać autora *Pieśń Legionów Polskich we Włoszech* oraz postawy patriotyczne. Będzin znajduje się na Kaszubach, niedaleko Kościerzyny i Gdańska. Zwiedzających zachwycić mogą znajdujące się w muzeum wystawy, ale również sam dwór z przełomu XVII i XVIII wieku i otaczający go park. Pracownicy muzeum dbają o atmosferę, starają się pokazywać turystom Józefa Wybickiego jako ciekawą postać, dbają o popularyzację hymnu, zrozumienie sensu śpiewanych słów, symboli narodowych, organizują warsztaty, spotkania, gry edukacyjne.

Zapraszamy do odwiedzenia Muzeum Hymnu Narodowego w Będzinie!

Bibliografia

- Muzeum Hymnu Narodowego w Będzinie, <http://www.jozefwybicki.pl/pl/muzeum-hymnu-narodowego/>
 Losy Mazurka Dąbrowskiego, <https://www.mng.gda.pl/wystawy/losy-mazurka-dabrowskiego/>
 Z Będzina o Mazurku Dąbrowskiego, <https://www.youtube.com/watch?v=qYoYg9koMaE>
 Najnowsze informacje związane z obchodami 100-lecia odzyskania niepodległości, <https://niepodlegla.gov.pl/aktualnosci/>

Małgorzata Pysny

– nauczyciel-konsultant RODN i IP „WOM” w Rybniku

„PRZYWRÓĆMY PRESTIŻ ZAWODOM RZEMIEŚLNICZYM”

– fotorelacja z sympozjum
z dnia 9 grudnia 2022 r. pod patronatem
Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie

INTERNETOWE CENTRUM INFORMACJI W RYBNIKU

W Internetowym Centrum Informacji Multimedialnej znajdują się 4 komputery i urządzenie wielofunkcyjne (drukarka i skaner). Korzystanie z Internetu i pakietu Microsoft Office jest bezpłatne.

CZYTELNICZY

Z zasobów biblioteki korzystają nauczyciele, studenci oraz wszyscy zainteresowani problemami oświaty i kształcenia.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNO-METODYCZNA:

- promowanie edukacji czytelniczej, medialnej,
- wspieranie nauczycieli w realizacji ścieżek edukacyjnych,
- edukacja regionalna, europejska, ekologiczna.

DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO- -BIBLIOGRAFICZNA:

- opracowanie wykazów nowości, opracowanie zestawień bibliograficznych,
- przygotowanie wystaw tematycznych i okolicznościowych.

ZAPRASZAMY DO KORZYSTANIA ZE ZBIORÓW I OFERTY ORAZ WSPÓŁPRACY

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Rybniku

ul. Chrobrego 27
44-200 Rybnik
tel.: 32 422 20 59

e-mail: pbwrybnik@wom.edu.pl
www.wom.edu.pl/rybnik

Godziny otwarcia:
pon.-czw.: 8.00–18.00
pt.: 8.00–15.00
sob.: 9.00–13.00

RODN i IP „WOM” w RYBNIKU
44-200 Rybnik, ul. Parkowa 4a

tel.: 32 424 74 72
info@wom.edu.pl
www.wom.edu.pl